

MINISTERUL INFRASTRUCTURII  
ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE  
AL REPUBLICII MOLDOVA  
ÎNTEPRINDEREA DE STAT  
"MOLDELECTRICA"



МИНИСТЕРСТВО ИНФРАСТРУКТУРЫ  
И РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ  
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА  
ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ  
"MOLDELECTRICA"

MD-2012, m. Chișinău, str. V. Alecsandri, 78  
E-mail: cancelar@moldelectrica.md  
Tel. (0-37322) 22-22-70; Fax 25-31-42,  
IDNO 1002600004580, BC „Energbank” SA,  
IBAN MD67EN00000022434279895

MD-2012, м. Кишинэу, ул. В. Александри, 78  
E-mail: cancelar@moldelectrica.md  
Тел. (0-37322) 22-22-70; Факс 25-31-42,  
IDNO 1002600004580, КБ «Energbank» АО,  
IBAN MD67EN00000022434279895

nr. 46-41/2045 din 21.11.2022  
La nr. din

Ministerului Finanțelor  
al Republicii Moldova  
domnului *Dumitru BUDIANSCHI*,

*privind politica fiscală și vamală pe anul 2023*

Stimate Doamnăle Ministru,

Prin prezenta, Î.S. "MOLDELECTRICA" emite răspunsul la solicitarea dumneavoastră parvenită prin scrisoarea nr. 15/1-06/449 din 14.11. 2022 cu privire la consultarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative și anume *politica fiscală și vamală pe anul 2023*, propunem:

- **la politica vamală:** de a include (în art. XIX al Codului Vamal nr. 95/2021) la punctul 149<sup>1</sup> la Articolul 329 aliniatul (2) litera b) se suplinește cu: "inclusiv în baza garanției contractuale".

*Argumentarea:* În cazul deteriorării bunurilor aflate în garanție, importate cu exonerare totală de la plata taxelor vamale și TVA, actualmente nu este posibil de efectuat plasarea lor sub regimul de perfecționare pasivă, fiind necesar plasarea doar sub regimul de perfecționare active, ceea ce duce la majorarea costurilor la export și import. Plasarea mărfurilor sub regimul de perfecționare pasivă, în cazul bunurilor reparate gratis conform garanției contractuale, va reduce cheltuielile operatorilor economici.

- **la politica fiscală** de a acorda un regim fiscal special pentru energia electrică de echilibrare:
  1. modificarea art. 104 din Codul Fiscal:
    - Se propune aplicarea scutirii de TVA cu drept de deducere pentru energia electrică de echilibrare, reieșind din prevederile Hotărârii ANRE 283/07.08.2020 cu privire aprobarea regulilor pieței energiei electrice.
  2. modificarea art. 108 din Codul Fiscal
    - Se propune acordarea unui regim special termenului obligației fiscale privind TVA să fie data emiterii facturii fiscale.

Cu respect,

Digitally signed by Aparatu Sergiu  
Date: 2022.11.21 09:00:22 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova



Sergiu APARATU

Administrator interimar

Ex: Aliona Banu, 022-25-33-58  
[aliona.banu@moldelectrica.md](mailto:aliona.banu@moldelectrica.md)

MINISTERUL INFRASTRUCTURII ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE AL REPUBLICII MOLDOVA		1
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		
DATA	21. NOV. 2022	
CODUL	A-4152	



MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE  
AL REPUBLICII MOLDOVA  
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION  
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 80, MD-2012 Chișinău • Tel: (373 22) 578205 • Fax: (373 22) 232302 • <http://www.mfa.gov.md>

Nr. DI/3/041-12710 din 21 noiembrie 2022  
La nr. 18-23-11149 din 17 noiembrie 2022

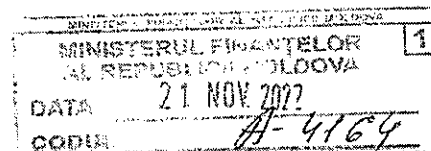
Ministerul Finanțelor  
Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a examinat *proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 867/MF/2022)* și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.

Digitally signed by Mîțu Mihail  
Date: 2022.11.21 16:33:13 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova



Mihai MÎȚU  
Secretar General



Red.: Coșleț Nicolae  
tel.: (022) 578 324  
Red.: Șiman Corina  
tel.: (022) 232 225



MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr.16/3934 din 25.11.2022  
La nr.15/1-06/449 din 14.11.2022  
nr.18-23-11149 din 17.11.2022

**Ministerul Finanțelor**  
Copie: Cancelaria de Stat

Ca urmare a examinării proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*număr unic 867/MF/2022*), Ministerul Sănătății, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor.

**Ministru**

Digitally signed by Nemerenco Ala  
Date: 2022.11.26 16:20:05 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova



**Ala NEMERENCO**

Ex: Morcan Liliana  
tel: 022-268-833

str. Vasile Alecsandri 2, MD-2009, mun. Chișinău  
Tel. +373 22 268 885, +373 22 268 818; Fax. +373 22 738 781; e-mail: office@ms.gov.md  
<https://ms.gov.md>

Ministerul Culturii  
al Republicii Moldova

MD-2012, str. Nicolae Iorga nr.24  
e-mail: cancelaria@mc.gov.md  
web: www.mc.gov.md



Ministry of Culture  
of the Republic of Moldova

MD-2012, str. Nicolae Iorga no.24  
e-mail: cancelaria@mc.gov.md  
web: www.mc.gov.md

Nr. 05-09/2509 din 25.11.2022.  
La nr. 18-23-11149 din 17.11.2022

Ministerul Finanțelor  
copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Culturii a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 867/MF/2022) și, în limita competențelor funcționale, propune următoarele completări la Cap. III. Scutirea de Taxa Vamală:

1) după pct. 152, Proiectul de lege se va completa cu un punct nou cu următorul text:

„Articolul 340<sup>(1)</sup> Valorile culturale din patrimoniul muzeelor publice exportate temporar în scopul organizării expozițiilor, investigațiilor de laborator, restaurării sau expertizării bunurilor beneficiază de scutire de drepturi de export cu condiția reimportării lor”. Completarea se impune întrucât, în condițiile actuale de finanțare a muzeelor publice, participarea acestora la expozițiile internaționale în scopul promovării patrimoniului cultural național al Republicii Moldova este extrem de dificilă: costurile pentru serviciile de transport cu companii autorizate, achitarea serviciilor de asigurare tur/retur al operelor din patrimoniul național, elaborarea și editarea materialelor aferente (albume, ghiduri, cataloage etc.) sunt enorme. Deși toate bunurile din colecțiile muzeelor publice sunt exportate doar temporar, pentru participare la evenimentele cu caracter non-profit, muzeele sunt nevoite să achite și taxele pentru export, care îngreunează semnificativ povara financiară a acestora.

Spre exemplu, în anii 2007-2015 Muzeul Național de Istorie a Moldovei a participat la 7 expoziții internaționale, achitând 105060,60 lei pentru taxe de import/export. În perioada 2015-2022 aceeași instituție a participat la doar 4 proiecte, costurile integral fiind acoperite de către partenerul extern.


2) Informăm că la data de 21.11.2022 au intrat în vigoare modificările operate la Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. În scopul armonizării cadrului național în domeniu, se propune modificarea articolului 375. Introducerea și scoaterea valorilor culturale, alin (1) din Codul vamal nr. 95/2021, prin excluderea sintagmei „clasate în patrimoniul cultural național”. Astfel, Proiectul de lege, după pct. 173, se va completa cu un punct nou al cărui text va fi expus în redacția:

„Articolul 375. Introducerea și scoaterea valorilor culturale

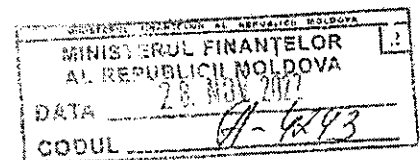
(1) Prin valori culturale se înțeleg bunurile culturale mobile cu valoare deosebită sau excepțională istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică, epigrafică, estetică, etnologică și antropologică, reprezentând mărturii materiale ale evoluției mediului natural și ale relației omului cu acest mediu, ale potențialului creator uman.”

Or, conform redacției actuale a Codului vamal nr. 95/2021, remediile de securitate se extind doar asupra bunurilor culturale mobile clasate.

Ministru

  
Sergiu PRODAN

Ex: Svetlana Pociumban  
Tel: (022)823812  
Ex: Mariana Dorosenco



Ministerul Educației și Cercetării  
al Republicii Moldova

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1  
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60



Ministry of Education and Research of  
the Republic of Moldova

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale  
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

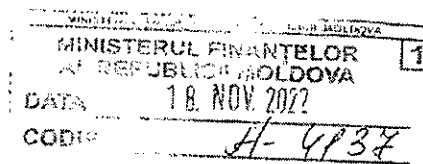
Nr. 08/2-09/5326 din 14.11.2022  
La nr. 15/1-06/449 din 14 noiembrie 2022

**Ministerul Finanțelor**

Ministerul Educației și Cercetării a examinat demersul nr.15/1-06/449 din 14 noiembrie 2022, referitor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează politica fiscală și vamală pe anul 2023, și comunică lipsa de propuneri și obiecții.

Ministru

Anatolie Topală



Executor: Secția financiar-administrativă  
Tel.0(22) 23-43-38

MINISTERUL  
MEDIULUI  
AL REPUBLICII MOLDOVA



MINISTRY  
OF ENVIRONMENT  
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

29.11.2022 Nr. 13 / 1-05 / 2668

La nr. 18-23-11149 din 17.11.2022

Ministerul Finanțelor

Copie:

Cancelaria de Stat

În contextul examinării proiectului de hotărâre a Guvernului *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 867/MF/2022)*, intervenim cu recomandare.

La articolul 425<sup>12</sup> alineatul (9) sintagma „Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului” se substituie cu „Ministerul Mediului”.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV



MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: [conclaria@mediu.gov.md](mailto:conclaria@mediu.gov.md)

18.11.2022 Nr. 02-07/2631

La nr. 15/1-06/449 din 14.11.2022

Ministerul Finanțelor

Urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează politica fiscală și vamală pe anul 2023, Ministerul Mediului comunică susținerea proiectului cu următoarele propuneri.

La Art. XIX - Codul Vamal, cu referire la modificările propuse prin punctul 71 ce vizează includerea unui articol nou 1411 „*Prohibiții la introducerea mărfurilor*”, în textul propus pentru alineatul (3) „*Introducerea și plasarea sub orice regim vamal a anvelopelor din cauciuc uzate (poziția tarifară 401220000), a deșeurilor...*” considerăm oportun să se facă unele precizări pentru sintagma „*a deșeurilor*” prin includerea unor detalii referitor la ce tipuri de deșeuri se referă prevederea: a deșeurilor de cauciuc sau a tuturor tipurilor de deșeuri. Dacă prevederea se referă la toate tipurile de deșeuri, atunci trebuie de precizat „*cu excepția deșeurilor incluse în Anexa nr. 7 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile*” sau de inclus concret pozițiile tarifare ale deșeurilor care sunt expuse în această anexă.

Totodată, considerăm oportun de a include în acest articol un alineat nou care să „*interzică introducerea și plasarea sub orice regim vamal a mărfurilor care cad sub regimul de responsabilitate extinsă a producătorului în sensul art. 12 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, dacă nu se prezintă de către persoana care trece mărfurile peste frontiera vamală a unei dovezi certificate de înregistrare în Lista producătorilor sub forma unui sistem individual sau colectiv de colectare, tratare valorificare sau eliminare a mărfurilor similare ce au devenit deșeuri*”. Această măsură este necesară pentru a responsabiliza importatorii de mărfuri care cad sub incidența regimului de responsabilitate extinsă a producătorilor (echipamente electrice și electronice (Hotărârea Guvernului nr. 212/2018), ambalaje (Hotărârea Guvernului nr. 561/2020), baterii și acumulatori (Hotărârea Guvernului nr. 586/2022), anvelope (Hotărârea Guvernului nr. 610/2022) uleiuri și vehicule (hotărârile de Guvern sunt în proces de aprobare)) să respecte cerințele actelor normative de mediu privind înregistrarea în Lista producătorilor prin intermediul Sistemului informațional automatizat „managementul deșeurilor”. Hotărârile de Guvern menționate stabilesc interdicții de plasare pe piață a mărfurilor fără ca importatorii să fie înregistrați în această listă. De exemplu, punctul 52 din *Regulamentul privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2018* stabilește că „*Începând cu 1 ianuarie 2019, pot introduce pe piață echipamente electrice și electronice numai producătorii înregistrați în Lista producătorilor*”. O evaluare recentă a demonstrat că sunt înregistrați în această Listă doar 5% din importatorii de astfel

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	24. NOV 2022	
CODUL	A-4200	

de mărfuri, respectiv este necesar un mecanism mai strict pentru asigurarea conformării la legislația de mediu, care poate fi stabilit doar la trecerea frontierei de stat în procesul de import al mărfurilor respective.

Alin. (9). din art.425<sup>12</sup> propunem de fi expus în următoarea redacție după cum urmează: „ Substanțele periculoase, produsele chimice și alte bunuri periculoase pentru mediu, care nu pot fi utilizate, se nimicesc în instalații autorizate de Agenția de Mediu în conformitate cu cadrul normativ în domeniul protecției mediului.

În sinteza obiecțiilor și propunerilor cu referire la Legea 1540/1998 privind plățile pentru poluarea mediului, la Articolul 1. Obiectivele legii propunem modificări la literele b) și c) după cum urmează:

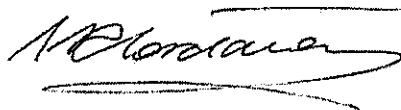
✓ b) cuvintele: "*reciclare și distrugere a deșeurilor*" de înlocuit cu cuvintele "*valorificare și eliminare a deșeurilor*", deoarece operațiunea de valorificare include și operațiunea de reciclare; iar cuvintele "*deșeurilor de producție și a deșeurilor de ambalaje*" de substituit cu cuvintele "*deșeurilor*".

✓ c) textul: „*calității și protecției mediului înconjurător.*” de substituit cu textul: „*calității și protecției mediului.*”, deoarece conform Legii nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, prin mediul înconjurător se are în vedere mediu. În legislația dedicată acestui domeniu se folosește doar termenul mediu.

La Articolul 2. Subiecții și obiectul legii alineatul (2) cuvintele: "*depozitarea deșeurilor de producție*" se vor substitui cu cuvintele "*depozitarea deșeurilor*".

La Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (13) Deducerea reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale se permite în limitele aprobate anual de către conducătorii întreprinderilor, dar fără a depăși limitele stabilite de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului pentru produsele din tutun de la pozițiile tarifare 240210000, 240220, 240290000, 2403 și pentru produsele din alcool etilic de la pozițiile tarifare 2207 și 2208, precum și limitele stabilite de Ministerul Economiei și Infrastructurii pentru produsele petroliere, propunem excluderea sintagmei „Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului”, deoarece conform prevederilor Legii Nr. 278/2007 privind controlul tutunului, Ministerul Sănătății și Agenția Națională pentru Sănătate Publică sunt responsabile de implementarea acesteia, Ministerul Mediului nu deține competențe în acest sens. În același context menționăm că, conform Legii nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, conform Articolul 8. Politica de stat în domeniul fabricării și circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice este realizată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, conform art.9 alin.(2) Organul abilitat cu funcții de control de stat în domeniul fabricării și circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Ministru



Iordanca- Rodica IORDANOV



MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA  
MINISTRY OF LABOR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA  
МИНИСТЕРСТВО ТРУДА И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Vasile Alecsandri 2, MD-2009, mun. Chișinău  
Tel. +373 22 268 883, +373 22 268 816; e-mail: [secretariat@social.gov.md](mailto:secretariat@social.gov.md) web: <https://social.gov.md>

**23.11.2022** Nr. **16/3819**  
La nr. **18-23-11149** din **17 noiembrie 2022**

**Ministerul Finanțelor**  
**Copie: Cancelaria de Sat**

Prin prezenta, Ministerul Muncii și Protecției Sociale comunică că a examinat proiectul de hotărâre *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 867/MF/2022)* și prezintă următoarele propuneri.

Instituția publică în care ministerul are calitatea de fondator, Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare, efectuează procurări și importă de peste hotarele țării mijloace ajutătoare tehnice pentru diminuarea, compensarea, monitorizarea sau neutralizarea limitărilor vizuale pentru persoanele cu dizabilități de vedere, inclusiv, materie primă pentru confecționarea articolelor protetico-ortopedice pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, ce apoi sunt distribuite gratuit beneficiarilor. Acoperirea cheltuielilor pentru articolele protetico-ortopedice confecționate, se efectuează din contul alocațiilor bugetare, acordate prin subvenționarea entității nominalizate de la bugetul de stat.

În acest context, propunem modificarea următoarelor acte legislative:

1. Codului fiscal nr.1163/1997, prin completarea articolului 103. „Scutirea de T.V.A.” cu un punct nou cu următorul text:

”34) mijloace ajutătoare tehnice pentru diminuarea, compensarea, monitorizarea sau neutralizarea limitărilor vizuale pentru persoanele cu dizabilități de vedere, materialele și componentele destinate pentru confecționarea articolelor protetico-ortopedice procurate și importate de/sau pentru IP Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare, fără drept de comercializare a acestor articole”.

Totodată, se propune la pct. 50, după cuvintele ”darea de seamă precedentă doar” de completat cu cuvintele ”datele nonfinanciare aferente”.

2. Legii nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, prin completarea Anexei „NOMENCLATURA COMBINATĂ A MĂRFURILOR” după cum urmează:

i) La Capitolul 29 PRODUSE CHIMICE ORGANICE, după poziția 2916 32 000 Peroxid de benzoil și clorură de benzoil”, de inclus o poziție nouă:

Codul poziției tarifare	Denumirea mărfurilor	Unitate de măsură	Taxa Vamală la import, %
2916 32 00	Peroxid de benzoil în stare de pulbere sau diciohexil ftalat sau alți derivați ai acestora (utilizat pentru confecționarea articolelor protetico-ortopedice (protezare/ortezare membre superioare/superioare)).	-	0

ii) La Capitolul 39 MATERIALE PLASTICE ȘI ARTICOLE DIN MATERIAL PLASTIC, după poziția 3906 90 Altele, de inclus o poziție nouă:

Codul poziției tarifare	Denumirea mărfurilor	Unitate de măsură	Taxa Vamală la import, %
3906 90 90	Rășini acrilice copolimerice (utilizat pentru confecționarea articolelor protetico-ortopedice (protezare/ortezare membre superioare/superioare))	-	0
	Copolimer de metacrilat care conține soluție de metil metacrilat, care conține în greutate minimum sau egal cu 50% copolimer, etilen dimetacrilat mai mare de 2,5% și mai mic de 10% copolimer, metacrilat de metil între 1-2,5% copolimer, trimetilopropan triacrilat între 0-1% copolimer sau alți derivați ai acestora		

Suplimentar, solicităm excluderea din textul proiectului legii pentru modificarea unor acte normative, la componenta importul gratuit a transportului pentru persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor, în temeiul prevederilor art.49 alin.(3) din Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, propunerii de includere a sintagmei „(reutilate în modul corespunzător), reieșind din faptul că la moment, legislația nu prevede asemenea condiție. Reutilarea se efectuează la Centre specializate, costul serviciilor cărora, sunt echivalente costului procurării unui mijloc de transport.

3. La Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, pct.1 de expus în următoarea redacție:

”La art. 4 alin. 3) lit. a) textul final ”cu care nu a încheiat contract individual de muncă” se exclude.”

**Argumentare:** Sistemul public de asigurări sociale este organizat și funcționează în baza unor principii, printre care cele fundamentale sunt principiul contributivității,

unicității și egalității. Sustenabilitatea sistemului public de asigurări sociale poate fi asigurată doar în condiții de acoperire a cheltuielilor pentru prestațiile de asigurări sociale cu veniturile proprii, încasate la bugetul asigurărilor sociale de stat. Ponderea esențială în veniturile proprii o constituie contribuțiile de asigurări sociale, virate de plătitorii de contribuții, persoane fizice și juridice.

În acest context, în perioada de referință Casa Națională de Asigurări Sociale a purtat mai multe consultări cu mediul de afaceri și ca urmare s-a concluzionat, că modificarea articolului 4 prezentată în această redacție este cea mai oportună.

4. La Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă, în pct.1 la final de completat cu textul ”propoziția finală se exclude”.

*Argumentare:* Modificarea este necesară pentru a aduce în concordanță Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă cu Legea nr.489/1999 privind sistemul public de pensii.

**MINISTRU**

Digitally signed by Spatari Marcel  
Date: 2022.11.28 17:39:05 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova



**Marcel SPATARI**

Executori:

Ecaterina Zazuc, tel.: 022 268 853

Lilia Herța, tel.: 022 262 154

Svetlana Staci



Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova  
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova



MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 e-mail: mai@mai.gov.md

nr.44/15-4691 din „18” noiembrie 2022  
la nr.15/1-06/449 din 14 noiembrie 2022

Ministerul Finanțelor

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală pe anul 2023, pe marginea căruia comunică.

La art.XIX (*modificarea Codului Vamal nr.1149/2000*), deoarece amendamentele propuse nu coincid cu cuprinsul normativ al articolelor ce urmează a fi modificate, se sugerează revizuirea amendării art.205 alin.(1), 206 alin.(3) și 207 (*pct.98, 99, 100 din proiect*).

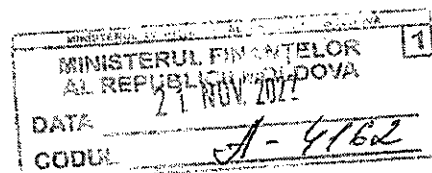
La pct.184, art.425<sup>12</sup> alin.(3) lit.d), în temeiul prevederilor Legii nr.130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă se consideră oportun ca lit.d) să fie expusă cu următorul cuprins:

„d) dacă bunurile confiscate sau fără stăpân sunt arme și muniții prevăzute în anexa nr.1 la Legea nr.130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă se predau Ministerului Afacerilor Interne;”

Referitor la sintagma „substanțele toxice” se recomandă revizuirea prin prisma propunerilor de la art.425<sup>12</sup> alin.(9) din proiect, potrivit căruia „substanțele nocive, produsele chimice și alte bunuri periculoase pentru mediul ambiant .....” urmează să fie nimicite în modul stabilit de Ministerul Mediului (*nu de către Ministerul Agriculturii Regionale și Mediului, se va vedea Hotărârea Guvernului nr.89/2021 pentru aprobarea listei ministerelor*).

Așadar, în contextul respectării competențelor funcționale instituite prin lege se necesită de efectuat o claritate privitor la aspectul privind autoritatea/instituția publică în adresa căreia se va transmite bunurile confiscate de către Serviciul Vamal. Or, în caz contrar la momentul implementării va exista riscul apariției paralelismului legislativ, motiv pentru care, se va genera perturbarea activității autorităților vizate la compartimentul sus menționat.

Suplimentar, prin prisma rigorilor Legii cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor nr.382/1999 se propune substituirea cuvântului „drogurile” cu sintagma „substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor”.



Cât privește transmiterea „drogurilor” confiscate în adresa Ministerului Afacerilor Interne se impune necesitatea reexaminării acestei propuneri în contextul prevederilor art.34 din Legea nr.382/1999, conform căruia:

„1) Substanțele stupefiante și psihotrope, precum și instrumentele și utilajul pentru obținerea lor, a căror utilizare este nerațională se nimicesc în modul stabilit de Comisia Națională.

(2) Substanțele stupefiante și psihotrope se nimicesc dacă:

c) au fost depistate și confiscate din circulație ilicită și nu prezintă valoare pentru scopuri legale medicale, științifice și de altă natură sau nu pot fi prelucrate.

(4) Nimicirea substanțelor, instrumentelor și utilajului se efectuează în baza ordinului conducătorului organizației sau al instituției respective.

(5) Nimicirea se face în prezența Comisiei Naționale, a cărei componență se aprobă de către conducătorul organizației sau al instituției care are la balanță aceste instrumente și utilaj, precum și a reprezentantului organelor afacerilor interne.

(6) Faptul nimicirii substanțelor, instrumentelor și utilajului se consemnează într-un proces-verbal, care se semnează de membrii Comisiei Naționale și de reprezentantul organelor afacerilor interne.”

Mai mult, se consemnează că propunerea autorului nominalizată contravine mecanismului instituit de legislația procesual penală în partea ce se referă la ridicarea, confiscarea, păstrarea și nimicirea corpurilor delictive de care reprezentanții organelor de drept (ofițerii de urmărire penală).

În partea ce se referă la „substanțe toxice” se sugerează revizuirea în reflectia reglementărilor Legii nr.277/2018 privind substanțele chimice, în special se atrage atenția la competența Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne (IGSU a MAI). Conform art.11 alin.(2) din Legea 277/2018 IGSU a MAI este vizat cu anumite competențe, însă potrivit normei speciale vizate acestuia nu se atribuie competența de a recepționa substanțe chimice confiscate (daca sintagma „substanțele toxice” se atribuie la această categorie).

Subsidiar, având ca temei rata inflației anuale și creșterea prețurilor pe piața internă, inclusiv a serviciilor locative, comunale și necomunale se reiterează propunerea (Ministerului Afacerilor Interne și Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) de majorare a cuantumului scutirilor personale (art.33 și 35 din Codul fiscal nr.1163/1997).

Totodată, comunicăm că, reieșind din volumul și complexitatea proiectului, examinarea multiaspectuală, minuțioasă și încadrarea în termenul solicitat pentru avizare (3-4 zile) – este imposibilă. Or, conform art.33 alin.(3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, pentru proiectele actelor normative termenul pentru avizare este de 10 zile lucrătoare. Suplimentar, în cazul în care

proiectul actului normativ este voluminos sau complex, ori dacă se cere studierea unor materiale suplimentare, termenul pentru avizare poate fi prelungit până la 30 de zile lucrătoare, cu excepția cazurilor în care conducătorii autorităților publice și instituțiilor implicate în avizarea proiectului au stabilit altfel de comun acord.

Secretar general al ministerului



Serghei DIACONU



**MINISTERUL JUSTIȚIEI  
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82  
MD- 2012, mun. Chișinău,  
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97  
[www.justice.gov.md](http://www.justice.gov.md)

04/10565 din 07.12.2022

**Ministerul Finanțelor  
Cancelaria de Stat**

În contextul în care proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative, aferent realizării obiectivelor politicii fiscale și vamale pentru anul 2023 (**număr unic 867/MF/2022**) a fost completat cu amendamente ce vizează *Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare*, ultima versiune a proiectului nefiind coordonată cu Ministerul Justiției, suplimentar la avizul nr. 04/10559 din 06.12.2022 reiterăm propunerile de modificare a legii date remise în adresa Ministerului Finanțelor prin scrisoarea nr. 10/9638 din 04.11.2022:

1. Majorarea clasei de salarizare pentru funcția de Agent guvernamental la nivelul funcției de secretar de stat, după cum urmează:

„Modificarea poziției A1036 de la Tabelul 1 din Anexa nr. 3 la *Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare* după cum urmează:

- Cifrele „110” se substituie cu cifrele „125”
- Textul „9,77” se substituie cu textul „13,37”.

Potrivit *Legii nr.151/2015 cu privire la Agentul guvernamental*, funcția de Agent guvernamental este de demnitate publică, care se subordonează Prim-ministrului și ministrului justiției.

Domeniile de competență, de importanță majoră, și responsabilitățile inerente care incumbă Agentului guvernamental sunt specificate expres de art. 5 a *Legii nr. 151/2015*, potrivit căroră – Agentul guvernamental reprezintă Republica Moldova la Curtea Europeană și contribuie, în modul prevăzut de lege, la asigurarea executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene în cauzele îndreptate împotriva Republicii Moldova.

Pornind de la premisele indicate supra, constatând necesitatea fortificării independenței și autonomiei funcționale, având în vedere că potrivit Anexei nr. 3 la *Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*, coeficientul de salarizare a Agentului guvernamental este 9,77, se impune necesitatea uniformizării acestuia cu cel atribuit secretarilor de stat (13,37), fapt care va asigura retribuirea muncii pe măsura responsabilităților inerente unei persoane care exercită o funcție de demnitate publică.

2. Stabilirea pentru personalul medical din cadrul sistemului administrației penitenciare a sporului cu caracter specific în mărime de pînă la 60% similar personalului medical care deține funcții publice cu statut special/militar cu atribuții medicale, după cum urmează:

„Completarea art. 17 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 270/2018 după cuvântul „Legală” cu textul: „, din cadrul sistemului administrației penitenciare”.

Ținem să menționăm că, acordarea asistenței medicale persoanelor din custodia statului se efectuează în unitatea medicală a instituției penitenciare, iar conform normelor legale, orice penitenciar trebuie să aibă la dispoziție cel puțin un medic generalist, un medic stomatolog și un medic psihiatru. În jurisprudența sa, CtEDO a reținut faptul că art. 3 CEDO impune statului obligația de a proteja integritatea fizică a persoanelor private de libertate prin acordarea asistenței medicale corespunzătoare. Astfel, legea prevede că serviciile medicale trebuie să fie echivalente cu serviciile medicale care sunt acordate din sistemul de sănătate publică. În legătură cu acest fapt, sistemul administrației penitenciare menține și atrage personal medical, însă dacă salarizarea acestora este diferită de restul medicilor din sistemul public de sănătate, această abordare constituie un tratament diferențiat. Ținem să menționăm că în cadrul sistemului penitenciar activează personal medical, care prestează servicii medicale echivalente celor din comunitate, pentru toate persoanele private de libertate, iar activitatea care o desfășoară este una foarte dificilă și implică un risc sporit, reieșind din contingentul special de pacienți.

Astfel, în condițiile în care statul tratează personalul medical în mod diferit pentru aceeași muncă prestată, considerăm că o atare abordare constituie o discriminare negativă. Chestiunea respectivă a fost supusă examinării de către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, care prin Avizului Consultativ din 26.01.2022, a concluzionat că neaplicarea sporului specific prevăzut de art. 17 alin. (2) lit. c) din *Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*, în privința personalului medical din instituțiile penitenciare constituie discriminare directă pe criteriul de loc de muncă la stabilirea remunerării.

3. Suplimentar, propunem majorarea claselor de salarizare personalului medical de execuție din cadrul sistemului administrației penitenciare care dețin funcții publice cu statut special cu 6 clase succesive, iar personalului medical de conducere care dețin funcții publice cu statut special cu 3 clase succesive față de cele indicate în tabel.

Astfel, Notele din Anexa nr. 6 la *Legea nr. 270/2018* se vor completa cu un punct care va prevedea această majorare.

**Secretar de stat**

**Veronica MIHAILOV-MORARU**

Digitally signed by Mihailov-Moraru Veronica  
Date: 2022.12.07 11:28:45 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova





**MINISTERUL JUSTIȚIEI  
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*str. 31 August 1989, nr. 82  
MD- 2012, mun. Chișinău,  
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97  
[www.justice.gov.md](http://www.justice.gov.md)*

04/10559 din 06.12.2022  
La nr. 15/1-06/449 din 14.11.2022  
La nr. 18-23-11149 din 17.11.2022

**Ministerul Finanțelor  
Cancelaria de Stat**

Urmare a examinării proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte legislative, aferent realizării obiectivelor politicii fiscale și vamale pentru anul 2023 (**număr unic 867/MF/2022**), expunem următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 42 din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, denumirea actului normativ nu poate să fie identică cu cea a altui act normativ în vigoare, cu excepția cazului în care proiectul noului act normativ prevede abrogarea actului normativ precedent cu aceeași denumire. În acest context, expunem necesitatea revizuirii denumirii proiectului în sensul în care aceasta să includă o paranteză în care se va indica laconic obiectul reglementării proiectului sau obiectivul acestuia.

În cazul modificării mai multor acte normative, modificările se expun în ordinea cronologică a datei adoptării/aprobării actelor normative modificate. Referințele la actele normative care se propun spre modificare se vor indica în ordine descrescătoare.

Denumirea actului normativ reprezintă numirea generică a actului în funcție de categoria acestuia, de autoritatea emitentă și de obiectul reglementării exprimat sintetic. După adoptarea, aprobarea sau emiterea actului normativ, denumirea se completează cu un număr de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta (a se vedea pct. 3 din proiect).

În cazul operațiunii de completare cu un element structural nou se va utiliza sintagma „... se completează cu ... cu următorul cuprins:” (pct. 9 din proiect cu referire la completarea art. 26<sup>1</sup> cu alin. (19), pct. 63).

Se va ține cont că, „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. La schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (a se vedea în acest sens pct. 17, 19 din proiect).

Totodată, la formularea amendamentelor se va reține că într-o enumerare de referințe, denumirea elementelor structurale ale actului normativ nu se repetă.

***La art. I (privind modificarea Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi):***

Sursa de publicare a *Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi* se va indica după următoarea schemă: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului), iar cuvântul „publicată” se va exclude ca fiind excedent.

La pct. 1, textul „să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate” se va substitui cu cuvântul „nouă”.

***La art. II (privind modificarea Legii taxei de stat nr. 1216/1992):***

Proiectul de lege propune expunerea art. 5 din *Legea taxei de stat nr. 1216/1992* în sensul vărsării taxei de stat la bugetul de stat cel târziu în următoarea zi lucrătoare în care a fost încasată, precum și completarea cu prevederea privind perceperea majorării de întârziere (penalitate) de către Serviciul Fiscal de Stat conform cotei stabilite de Codul Fiscal nr. 1163/1997 pentru netransferarea în termen la buget a taxei de stat. Menționăm că prevederi similare se conțin deja în art. 6 din *Legea taxei de stat* potrivit căruia „Taxa de stat pentru îndeplinirea actelor notariale se varsă de solicitant sau de persoana care desfășoară activitate notarială la bugetul de stat. Persoana care desfășoară activitate notarială varsă taxa de stat cel târziu în ziua lucrătoare următoare celei în care a fost îndeplinit actul notarial.”

Totodată, indicăm că la moment, în cadrul Parlamentului, își desfășoară lucrările grupul de lucru privind modificarea Legii taxei de stat și a cadrului normativ conex care vizează o revizuire de ansamblu a legii și intrunește reprezentanți ai diferitor instituții din sistemul justiției (CSM, UAM, UNEJ, CNM, AAJ). În cadrul discuțiilor a fost abordată problema privind inoportunitatea stabilirii unor termeni restrânși pentru vărsarea taxei de stat la buget și acceptării propunerii Camerei Notariale de extindere a acestuia de la „ziua lucrătoare imediat următoare” la „5 zile de la îndeplinirea actului sau acțiunii notariale”. Statul urmează să abordeze o atitudine coerentă și consecventă în modificarea cadrului legal cu privire la același obiect de reglementare, motiv pentru care este inacceptabilă promovarea simultană a două proiecte de modificare a legii absolut diferite, fiind zădărnicate eforturile depuse în cadrul consultării complexe a tuturor actorilor vizați.

La pct. 1, conținutul art. 3 pct. 2<sup>1</sup>) este interpretativ și nu oferă claritate în contextul în care inițiativa autorului a fost cea de a stabili o taxă de stat la înregistrarea multiplă (a patra) a tranzacțiilor de înstrăinare a mijlocului de transport. Menționăm că, nota informativă nu conține argumente justificative privind stabilirea taxei de stat în mărime de 8000 lei.

La pct. 2, în textul „de către Serviciul Fiscal de Stat” prepoziția „de” se va exclude, iar cuvintele „cotei stabilite de” se vor substitui cu textul „art. 228 din”.

***La art. III (cu privire la modificarea Legii drumurilor nr. 509/1995):***

Este relevant de a menționa că *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modul de administrare a drumurilor) (număr unic 820/MIDR/2022)*, elaborat de Ministerul Infrastructurii și

Dezvoltării Regionale, supus consultării publice și avizării la etapa actuală, cuprinde modificările anexei nr. 3 la *Legea drumurilor nr. 509/1995* înaintate la **art. III** din proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative. Totodată, se va ține cont că propunerile de modificare a anexei nr. 3 din *Legea drumurilor nr. 509/1992* nu are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ - politica fiscală și vamală. În acest sens, art. III se propune a fi exclus din proiect.

***La art. IV (privind modificarea Codului fiscal):***

Pct. 4 propune reintroducerea mecanismului de impozitare progresivă a veniturilor persoanelor fizice, întreprinzătorilor individuali și persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății prin aplicarea a două cote de impozitare a veniturilor :

- în cuantum de 12%, pentru venitul anual impozabil ce nu depășește 1 milion de lei;
- în cuantum de 18% pentru venitul anual impozabil ce depășește 1 milion de lei.

Amintim că, în cazul persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, anterior art. 69<sup>4</sup> (abrogat prin *Legea nr. 257/2020 cu privire la modificarea unor acte normative*) din *Codul fiscal* prevedea o cotă de 18% a impozitului pe venit pentru persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției. Urmare a consultărilor publice și adresări din partea organelor profesionale ale profesiilor juridice și sub egida instituirii unei echități fiscale, cota impozitului pe venit a fost redusă la 12% începând cu 1 ianuarie 2021.

Atenționăm că prin *Legea bugetului asigurărilor sociale de stat nr. 255/2020*, de la 1 ianuarie 2021 contribuția de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) calculată pentru plătitorii specificați la pct. 1.6<sup>1</sup> din anexa nr. 1 la *Legea nr. 489/1999* privind sistemul public de asigurări sociale (notarii, executorii judecătorești, avocați, administratori autorizați) practic a fost dublată de la de 10740 de lei la 24255 de lei.

La nici 2 ani de la reducerea cotei de impozit, se propune reintroducerea cotei de impozit de 18%, condiționată de un venit anual ce depășește 1 milion de lei, în contextul în care nu sunt aduse argumente corespunzătoare de a schimba formula de impozitare din 2021, perioadă în care persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției nu au beneficiat de nici un fel de scutiri urmare a declarării stării de urgență în perioada pandemiei de Covid-19, a suspendărilor proceselor pe perioada declarării stării de urgență. Mai mult, nu este prezentată nici o analiză și justificare ce ține de impozitarea progresivă, raportat la cheltuielile și situația economică a activității profesionale în sectorul justiției. Reprezentanții profesiilor din domeniul justiției la fel au cheltuieli, inclusiv similare cu cheltuielile unor agenți economici, exemplu ar fi cei din sfera prestări servicii, iar capacitatea lor de a obține venit din activitatea lor este net inferioară față de capacitatea economică a întreprinderilor micro, mici și mijlocii cu cifrele de afaceri mult mai mari.

O astfel de abordare necoerentă și de schimbare a politicii de impunere fiscală a profesiilor juridice din sectorul justiției este regretabilă și nici nu corespunde

principiilor de consecutivitate, stabilitate și predictibilitate a legii caracteristice unui stat de drept. Sub acest aspect, proiectul de lege nu corespunde nici angajamentelor asumate prin Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anul 2022-2025 aprobată prin *Legea nr. 211/2021*, în sensul enunțat de îmbunătățire a sistemului contributiv și de garanții sociale a reprezentanților profesiilor conexe justiției astfel încât să corespundă necesității și posibilităților reprezentanților profesiilor juridice.

Totodată, remarcăm că, anterior intrării în vigoare a *Legii nr. 78/2018 cu privire la modificarea unor acte legislative*, *Codul fiscal* prevedea o cotă a impozitului pe venit pentru persoanele fizice și diferențiat în funcție de valoarea venitului impozabil, cum urmează:

- 7% din venitul anual impozabil ce nu depășea suma de 33000 lei;
- 18% din venitul anual impozabil ce depășea suma de 33000 lei.

De menționate este că pentru categoria de contribuabili prevăzuți la art. 15 lit. b) din *Codul fiscal* (persoane juridice) mecanismul de impozitare progresivă a veniturilor nu este introdus. Mai mult, art. 15 din *Codul fiscal* se completează cu litera b<sup>1</sup>), cu următorul cuprins: „b<sup>1</sup>) pentru întreprinderile clasificate ca întreprinderi micro, mici sau mijlocii conform prevederilor Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pe perioada fiscală 2023- 2025, inclusiv - în mărime de 0 % din venitul impozabil nedistribuit sub formă de dividende.”. Pentru o imagine amplă asupra situației este rezonabil a atenționa că, în corespundere cu dispoziția art. 5 alin. (1) din *Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii*, în funcție de numărul mediu anual de salariați, de cifra anuală de afaceri sau de totalul activelor pe care le dețin, întreprinderile mici și mijlocii se clasifică în următoarele categorii:

a) întreprindere micro – întreprindere care are cel mult 9 salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 9 milioane de lei sau deține active totale de până la 9 milioane de lei;

b) întreprindere mică – întreprindere care are de la 10 până la 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 25 de milioane de lei sau deține active totale de până la 25 de milioane de lei;

c) întreprindere mijlocie – întreprindere care are de la 50 până la 249 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 de milioane de lei sau deține active totale de până la 50 de milioane de lei.

Sub aspectul celor evidențiate se desprinde concluzia că pe segmentul abordat, politica fiscală pe anul 2023 este dominată de conceptul conform căruia se vizează compensarea impactului bugetar generat de introducerea cotei 0% a impozitului pe venit pentru întreprinderile mici și mijlocii prin plasarea poverii fiscale pe categoriile de contribuabili prevăzuți la art. 15 lit. a) din *Codul fiscal*.

Considerăm această abordare inechitabilă, or, principul echității fiscale prevăzut la art. 6 alin. (8) lit. c) din *Codul fiscal* dispune anume tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. În acest context, majorarea impozitului pe venit doar a unor categorii de contribuabili (*persoane fizice care desfășoară activitate profesională în*

*sectorul justiției) va determina creșterea inechității fiscale, urmare a aplicării unui tratament fiscal diferit.*

La pct. 7 se consideră disproporționată cerința prevăzută la art. 21 alin. (5<sup>1</sup>) privind estimarea valorii de piață a bunului (mobil, imobil) la momentul donării de către agentul economic, generând riscul ca tariful pentru evaluarea bunurilor stabilit de evaluator să depășească valoarea bunului estimat.

La pct. 8 relevăm despre necesitatea delimitării clare a competenței autorităților administrației publice de aprobare a limitelor pentru produsele din tutun și pentru produsele din alcool etilic în vederea deducerii reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale.

La pct. 9 se va reformula cuprinsul art. 26<sup>1</sup> alin. (6<sup>1</sup>) în contextul în care întreprinderile mari nu constituie obiectul de reglementare a *Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii*.

La pct. 11, prin care art. 40 se completează cu alin. (6<sup>1</sup>), conform căruia „Creșterea sau pierderea de capital provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței – proprietate comună în devălmășie se determină ca diferența dintre suma încasată și baza valorică a acestor active de către unul dintre proprietari (coproprietari) în baza acordului comun.” este în discrepanță cu prevederile alin. (6), în temeiul cărora „Creșterea sau pierderea de capital provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale.”. Astfel, în cazul în care creșterea sau pierderea de capital provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază, inclusiv proprietatea comună în devălmășie, nu este recunoscută în scopuri fiscale, nu este clar raționamentul reglementării determinării creșterii sau pierderii de capital în formula propusă.

La pct. 21 textul „menționat la art. 90,” se va completa cu textul „alin. (1)”.

La pct. 23 textul „, conform art. 115,” în primul caz se va exclude.

În vederea respectării art. 54 din *Legea nr. 100/2017* potrivit căruia textul proiectului actului normativ se elaborează cu folosirea unei terminologii constante, uniforme și corespunde celei utilizate în alte acte normative (*Codul fiscal*) și pentru evitarea noțiunilor monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică, la pct. 25, cu referire la art. 101<sup>6</sup> alin. (1), textul „înregistrează depășirea sumei T.V.A.” se recomandă a fi substituit cu textul „care au o depășire a sumei T.V.A” (a se vedea în acest sens art. 101<sup>1</sup> alin. (2) din *Codul fiscal*).

La pct. 28, art. 104 lit. b) după cuvintele „pentru bunurile” se va completa cu cuvântul „imobile”.

Cuvântul „calendaristice” din pct. 33 se va evita la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta *per a contrario* că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare (a se vedea și pct. 47 din proiect, art. XIX pct. 67).

La pct. 36 se va ține cont de faptul că, *Codul fiscal* conține nu doar o anexă nr. 1 (a se vedea anexa nr. 1 la Titlul VIII, anexa nr. la Titlul IX), respectiv se va

concretiza titlul din care face parte (obiecție valabilă și în cazul pct. 37, cu referire la anexa nr. 2).

În sensul *Codului fiscal*, contribuabilul reprezintă persoana (orice persoană fizică sau juridică) care, conform legislației fiscale, este obligată să calculeze și/sau să achite la buget orice impozite și taxe, penalitățile și amenzile respective. În acest sens, nu este clară intervenția de modificare a art. 131 alin. (5) lit. k) prevăzută la pct. 38 din proiect. Totodată, se va revedea formularea textului „fondatorului/acționarului acestuia” prin prisma *Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi*.

Cu referire la alin. (12) relevăm că pentru instituirea unei norme derogatorii se va folosi formula „prin derogare de la...”, urmată de menționarea reglementării de la care se derogă [art. 8 alin. (3), art. 15 alin. (2), (3), art. 63] și nu de la actul normativ în întregime. În acest caz, există o încercare nereușită de a soluționa prin lege problema atribuirii Serviciului Fiscal de Stat dreptului de a primi de la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare – SPCSB) a informațiilor furnizate de entitățile raportoare despre activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 de lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care par a avea o legătură între ele, care ar putea fi soluționată prin elaborarea unui proiect de lege pentru modificarea *Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului*, care ar permite SPCSB de a transmite astfel de informații, și *Codului fiscal* care ar delega Serviciului Fiscal de Stat dreptul de a primi informațiile precitate, expres stipulate în actele normative menționate.

La pct. 42 din proiect, cu referire la completarea art. 134, pct. 12<sup>1)</sup> se va reda corespunzător stilului prevăzut la art. 134 alin. (1) din *Codul fiscal*, cu utilizarea verbului la modul conjunctiv și expunerea într-un limbaj clar și concis.

La pct. 12<sup>2)</sup> atenționăm asupra faptului că, terminologia utilizată la elaborarea unui act normativ trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei folosite în alte acte normative, în conformitate cu terminologia juridică. Prin urmare, potrivit *Codului fiscal* tranzacțiile „pot fi luate în considerare” (art. 5 alin. (26) din *Codul fiscal*), respectiv „nu pot fi luate în considerare”. Mai mult, se atestă necesitatea concretizării termenului de „recalificare”, or, potrivit *Hotărârii Guvernului nr. 193/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea continuă a adulților*, recalificarea reprezintă formarea profesională continuă pentru obținerea unei noi calificări profesionale conexe meseriei/specialității formării profesionale inițiale absolvite (obiecție valabilă pentru tot cuprinsul proiectului).

Modificările art. 167 alin. (1), (2) și (4) prevăzute la pct. 45 din proiect vor fi redată succesiv începând cu primul și terminând cu ultimul (alin. (4)). Se atenționează că, alin. (4) nu cuprinde reglementări privind „Banca (sucursala) și/sau societatea de plată”.

La pct. 46, privind completarea art. 174 cu alin. (7) potrivit căruia „Aceleași acțiuni se întreprind și pentru prevederile art. 206 alin. (1) lit. d), în cazul în care au apărut bunuri pasibile urmării silite, sau necesitatea sesizării repetate a

executorului judecătoresc în conformitate cu Codul de executare sau contribuabilul a manifestat voința de a achita obligația fiscală” comunicăm următoarele:

În conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. d) din *Codul fiscal* executarea silită a obligației fiscale se consideră imposibilă dacă există actul respectiv al instanței de judecată sau al executorului judecătoresc potrivit căruia perceperea restanței este imposibilă sau există ordonanța privind intentarea cauzei penale pe faptul pseudoactivității de întreprinzător.

Documentul executoriu care nu a fost executat ori care a fost executat parțial se restituie creditorului în cazul în care debitorul nu are bunuri ori venituri sau bunurile lui nu sunt suficiente pentru satisfacerea creanțelor. Restituirea documentului executoriu către creditor nu împiedică prezentarea lui repetată spre executare, în condițiile codului.

Alin. (7) se va reformula pentru a oferi o previzibilitate normei, în vederea indicării exprese a acțiunii ce urmează a fi întreprinsă în cazul prevăzut la art. 206 alin. (1) lit. d) din *Cod fiscal* pentru a exclude interpretările și orice echivoc. Totodată, nu este clar modul de identificare a bunurilor pasibile urmăririi silită, până la prezentarea repetată a documentului executoriu de către creditor în termenul stipulat în *Codul de executare* ce oferă temei să efectueze executarea silită a documentelor executorii.

La pct. 47, art. 176 alin. (1) se va reglementa situația depășirii termenului de suspendare (emitere a unei decizii de respingere a solicitării).

La alin. (2), propoziția „Cererea depusă anterior termenului stabilit, se examinează începând cu ziua următoare termenului stabilit la art. 83 alin. (4) lit. b)” se va exclude, deoarece vine în contradicție cu prima propoziție din același alineat potrivit căreia cererea privind restituirea impozitului pe venit plătit în plus se depune începând cu ziua următoare termenului stabilit la art. 83 alin. (4) lit. b).

Se va revedea expresia „intenționează să își schimbe domiciliul permanent” prin prisma art. 54 alin. (1) lit. a) și în cazul în care intenția nu a fost realizată. Suplimentar, recomandăm excluderea cuvântului permanent, or *Codul civil nr. 1107/2002* reglementează termenul de „domiciliu” fiind ca locul unde aceasta își are reședința obișnuită.

Totodată menționăm că, potrivit art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ. Astfel, cuvintele „din prezentul cod” se vor exclude (a se vedea și pct. 49, 69, 88, art. XIV- „prezentul articol”, art. XIX pct. 121-art. 277<sup>3</sup> alin. (1)).

La pct. 49 verbul „se completează” se utilizează atunci când unitatea lingvistică se introduce la final sau când un element structural se completează cu unul sau mai multe elemente structurale subsumate, În acest sens, verbul „se introduce” se va substitui cu cuvintele „se completează cu”. Cuvântul „toți” se va exclude în contextul în care există o excepție de la regula de raportare electronică. Prin prisma art. 23 din *Codul civil* potrivit căruia persoană fizică este omul, privit individual, ca

titular de drepturi și de obligații civile, și *Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000* (cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini, apatrizii) se va revedea textul „-cetățeni”. Totodată, cuvântul „eletronică” se va substitui cu cuvântul „electronică”.

La pct. 52, la art. 189<sup>1</sup>:

La alin. (4) se va ține cont că *probațiunea*, în sensul *Legii nr. 8/2008 cu privire la probațiune*, reprezintă evaluare psihosocială, control al persoanelor aflate în conflict cu legea penală și resocializarea lor, adaptarea persoanelor eliberate din locurile de detenție, pentru preîntâmpinarea săvârșirii de noi infracțiuni, prin urmare cuprinsul alin. (4) necesită a fi revăzut pentru claritatea normei și utilizarea unei terminologii corespunzătoare (a se vedea și pct. 71, art. 226<sup>21</sup> alin. (4)).

La alin. (5), substantivele, cu excepția celor proprii, și toate celelalte părți de vorbire se vor scrie cu inițială mică după două puncte, în debutul enumerărilor subsumate (obiecție valabilă și pentru pct. 71, art. 226<sup>20</sup> alin. (6)).

La pct. 54, în textul de modificare a art. 197 alin. (1) conjuncția „sau” se va substitui cu conjuncția „și”.

La pct. 55 se va ține cont că alin. (1<sup>1</sup>) prin care se oferă dreptul Serviciului Fiscal de a aplica interdicție de înstrăinare a bunurilor contribuabilului restanțier depășește obiectul de reglementare al art. 200 „Sechestrarea bunurilor ca modalitate de asigurare a executării silite a obligației fiscale”. Mai mult, relevăm că procedura de sechestrare prevede interdicția de a înstrăina bunurile proprietate a contribuabilului fără acordul Serviciului Fiscal de Stat, în temeiul hotărârii Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligației fiscale. Prin urmare, prevederea respectivă se va exclude.

La pct. 56, atenționăm asupra faptului că potrivit art. 200 al *Codului fiscal*, în cazul sechestrării bunurilor proprietate a contribuabilului restanțier se întocmește actul de sechestrare care conține somația că dacă, în termen de 30 zile lucrătoare din data aplicării sechestrului, contribuabilul nu va plăti restanțele, bunurile sechestrate se vor comercializa.

Pe de altă parte, în conformitate cu art. 118 din *Codul de executare*, despre sechestrarea și/sau ridicarea bunurilor se întocmește un proces-verbal în 3 exemplare, după modelul prevăzut la art. 75, care poate fi contestat în instanță de judecată în termen de 7 zile de la data întocmirii sau comunicării lui, după caz.

În acest sens, *Codul fiscal* nu numai că nu acordă dreptul exclusiv al contribuabilului de a contesta actul emis de Serviciul Fiscal de Stat în caz de dezacord cu acesta, dar și prin modificarea art. 203 alin. (4) termenul de 6 luni stipulat pentru comercializarea bunurilor include termenul în care contribuabilul este somat cu privire la stingerea obligațiilor fiscale (30 zile lucrătoare de la data aplicării sechestrului).

Totodată, redacția alineatului se va reexamina, deoarece creează incertitudini. Conform art. 125 alin. (5) din *Codul de executare*, cu cel puțin 5 zile înaintea desfășurării licitației, se admite vânzarea de către debitor a bunurilor sechestrate la un preț care să nu fie mai mic decât valoarea stabilită în procesul-verbal de sechestrare sau

în raportul de evaluare, cu condiția virării sau vărsării sumelor, obținute din vânzare, nemijlocit la contul executorului judecătoresc. În cazul în care suma urmărită este mai mare decât prețul de vânzare a bunului propus de debitor și/sau dacă, în cererea de participare la licitație, cel puțin un participant oferă un preț mai mare decât cel la care debitorul intenționează să vândă bunul, executorul judecătoresc poate refuza debitorului vânzarea de sine stătătoare a bunului. Potrivit art. 203 alin. (3) din *Codul fiscal*, prețul de comercializare trebuie să fie egal sau mai mare decât valoarea de piață evaluată și valoarea contabilă. În același timp, art. 132 alin. (1) din *Codul de executare* stabilește că prețul inițial al bunurilor scoase la licitație este cu 20% mai mic decât cel stabilit la evaluarea lor, indicat în procesul-verbal de sechestrare a bunurilor sau, după caz, în raportul de evaluare a acestora. La cererea creditorului, executorul judecătoresc poate accepta ca prețul inițial să fie cel indicat în procesul-verbal de sechestrare sau, după caz, în raportul de evaluare a bunului.

Remarcăm că, nota informativă nu conține nici o argumentare a modificării propuse, precum și nu oferă explicații privind justificarea diferențierii procedurii de vânzare a bunurilor sechestrate în funcție de faptul dacă contribuabilul este persoană juridică sau fizică.

Din modificarea propusă ar rezulta că, în cazul vânzării bunurilor contribuabilului persoană juridică, vânzarea se va face în condițiile *Codului fiscal*, adică la preț deplin (conform art. 203 alin. (3)), iar în cazul persoanelor fizice, la preț inițial diminuat cu 20% (în condițiile art. 132 din *Codul de executare*). În acest sens, opinăm că, este nejustificată abordarea diferențiată și defavorabilă în raport cu persoana fizică.

La pct. 57, cuvintele „ordonanța privind intentarea cauzei penale” se va substitui cu cuvintele „ordonanța de începere a urmăririi penale” în corespundere cu legislația procesual-penală și după textul „, a persoanelor” se va completa cu cuvântul „fizice”.

La pct. 59, art. 216:

cu referire la modificarea alin. (4) înaintată (substituirea cuvintelor „să sisteze” cu cuvintele „să substituie”), se va revedea tot cuprinsul *Codului fiscal*;

alin. (4<sup>1</sup>)) se va revedea în sensul stabilirii unui termen rezonabil a suspendării procedurii controlului fiscal, or, potrivit art. 226<sup>15</sup> alin. (15) din *Codul fiscal*, în cazul în care Serviciul Fiscal de Stat apreciază că sunt necesare noi documente, informații, explicații și/sau alte probe relevante pentru control, le poate solicita de la persoana supusă controlului. În acest caz, Serviciul Fiscal de Stat sistează, conform prevederilor art. 226<sup>15</sup> alin. (12), efectuarea controlului fiscal și va stabili, de comun acord cu persoana verificată, un termen rezonabil, care nu poate fi mai mic de 10 zile și nu poate depăși 45 de zile calendaristice, pentru prezentarea documentelor, informațiilor, explicațiilor și/sau altor probe solicitate.

La pct. 71:

La art. 226<sup>17</sup> pct. 1) cuvintele „este definită de cel puțin unul din” se vor substitui cu cuvintele „corespunde cel puțin unuia dintre” pentru a asigura o formulare conformă normelor limbii literare;

lit. a) se va reformula, prin prisma art. 203 alin. (2) lit. a) din *Codul civil nr. 1107/2002*, în vederea recunoașterii afinilor până la gradul al doilea inclusiv persoanei fizice ca afiliate altei persoanei fizice.

Liniuța a doua a lit. d) se va revizui în corespundere cu prevederile art. 203 alin. (3) lit. c) și d) din *Codul civil nr. 1107/2002*. Concomitent atenționăm că, liniuțele sunt acceptate la epuizarea celorlalte elemente structurale, deoarece referința ulterioară la acestea poate cauza anumite dificultăți.

La pct. 2), se va exclude semnul grafic de punctuație „-”, pentru că linia de pauză marchează lipsa predicatului, fiind excedent în acest caz (obiecție valabilă și pentru pct. 3), 4) și 6)).

La pct. 4) se va revizui noțiunea de „principiu al lungimii brațului” pentru claritatea normei și se va concretiza caracterul permisiv sau imperativ a prevederilor privind includerea în venitul persoanei afiliate și impozitarea acestuia a venitului care s-ar fi acumulat în urma unei tranzacții între persoane independente.

La pct. 6) se va revedea noțiunea termenului de „tranzacție” din următoarele considerente:

după cuvântul „vânzare” se va introduce textul „-cumpărare”. Cu referire la mențiunea de licență ca o modalitate de tranzacție, relevăm că licența reprezintă un act permisiv (act administrativ), eliberat de autoritatea de licențiere, în baza căruia persoana juridică poate practica anumite tipuri de activități, a căror listă este stabilită de lege. Dreptul persoanei juridice de a practica activitatea pentru care este necesară licență apare în momentul obținerii ei sau în momentul indicat în ea și încetează odată cu expirarea, suspendarea sau retragerea licenței dacă legea nu prevede altfel. În acest sens, se recomandă excluderea „licenței” din activitățile stipulate ca tranzacție.

Totodată, se va concretiza sensul termenului de „contribuție”, în vederea excluderii interpretărilor.

Cuvintele „orice alt transfer al oricărui interes” au un sens vag și ambiguu.

În conformitate cu prevederile art. 459 din *Codul civil nr. 1107/2002*, bunul poate fi imobil sau mobil. Drepturile reale asupra bunurilor imobile sunt drepturi reale imobiliare.

Bunurile pot fi intangibile sau tangibile și nu proprietatea.

Suplimentar cu referire la expresia „a utiliza orice proprietate” specificăm că, este improprie limbajului juridic, or, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Pornind de la prevederile art. 226<sup>19</sup> din proiect conform cărora contribuabilul este obligat să prezinte informația privind prețurile de transfer *aferent tranzacțiilor încheiate cu persoanele afiliate*, care se prezintă nu mai târziu de data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune, în coroborare cu art. 226<sup>20</sup> alin. (6) din proiect, potrivit căruia dosarul prețurilor de consum, întocmit până la data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune, conține *tranzacțiile între persoanele afiliate* efectuate pe parcursul perioadei fiscale, se recomandă excluderea art. 226<sup>19</sup>.

La pct. 67, cu referire la completarea art. 260 „Nerespectarea modului de întocmire, de prezentare a dării de seamă fiscale și a facturii fiscale” cu alin. (6) și (7) se va respecta principiul proporționalității între gravitatea încălcării fiscale și scopul sancțiunii fiscale. Potrivit art. 238 alin. (11) din *Codul fiscal* amenda se aplică în cazurile de încălcare fiscală semnificativă. Se consideră semnificativă încălcarea fiscală care nu cade sub incidența art. 231 alin. (4) din *Codul fiscal* – încălcare fiscală dacă suma impozitului, a taxei, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală, constituie mai mult de 500 de lei pentru contribuabilii specificați la art. 232 lit. b) și mai mult de 5000 de lei pentru contribuabilii specificați la art. 232 lit. a) și c), inclusiv pentru fiecare perioadă fiscală în parte – în cazul nerespectării modului de declarare sau diminuării impozitului, a taxei și/sau a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală. Prin urmare, se consideră exagerată și neîntemeiată mărirea amenzii aplicabile în cazurile prevăzute de art. 260 alin. (6) și (7).

Complementar la art. 260 alin. (6), semnul de punctuație „, ” se va substitui cu conjuncția „sau” conform uzanțelor normative.

Pornind de la modificarea art. 264 alin. (2) din *Codul fiscal* specificată la pct. 77, se propune modificarea și a art. 9 din cod.

Potrivit pct. 78, termenul de prescripție se suspendă în cazul în care obligațiile fiscale sunt luate la evidență specială conform art. 206 alin. (1). Potrivit art. 206 alin. (1), executarea silită a obligației fiscale se consideră imposibilă dacă:

- a) *persoana lichidată nu are succesori și nu posedă bunuri pasibile urmării;*
- b) persoana se află în proces de lichidare (dizolvare) sau în procedură de insolvență, cu excepția obligației fiscale calculate după intentarea procedurii;
- c) există act judecătoresc ce suspendă executarea deciziei Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare fiscală sau de executare silită – pe perioada valabilității actului de suspendare;
- d) există actul respectiv al instanței de judecată sau al executorului judecătoresc potrivit căruia perceperea restanței este imposibilă sau există ordonanța privind intentarea cauzei penale pe faptul pseudoactivității de întreprinzător;
- e) există decizia Serviciului Fiscal de Stat privind suspendarea executării deciziei contestate și efectuarea unui control repetat (art. 271 alin.(1) lit. d)) – pe perioada valabilității actului emis.

Procedura de executare încetează în cazul în care bunurile persoanei juridice lichidate nu sunt suficiente pentru satisfacerea deplină a creanțelor creditorului (art. 83 din *Codul de executare*). Totodată, după achitarea cheltuielilor de executare, documentul executoriu care nu a fost executat ori care a fost executat parțial se restituie creditorului în cazul în care debitorul *nu are bunuri* ori venituri sau bunurile lui nu sunt suficiente pentru satisfacerea creanțelor. Restituirea documentului executoriu către creditor nu împiedică prezentarea lui repetată spre executare, în condițiile *Codului de executare*. În acest caz, noul termen de prezentare a documentului executoriu spre executare se calculează conform art. 17 alin. (3) din

cod. În caz de restituire a documentului executoriu care nu a fost executat sau a fost executat parțial, noul termen pentru prezentarea documentului executoriu spre executare se calculează din ziua în care documentul a fost restituit creditorului.

În contextul celor expuse, în cazul survenirii circumstanței indicate la art. 206 alin. (1) lit. a), începe să curgă un nou termen de prescripție, calculat din ziua în care documentul a fost restituit creditorului, or, potrivit art. 401 alin. (2) din *Codul civil* după *întreruperea* cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen.

La pct. 82 se va indica titlul art. 287<sup>1</sup>, propus în redacție nouă. Totodată, la art. 287 pct. 3) se va exclude semnul grafic de punctuație „-”, pentru că linia de pauză marchează lipsa predicatului, fiind excedent în acest caz. La pct. 4) se recomandă reformularea noțiunii de „căsuță de vară” ca construcție amplasată pe terenurile cu destinație agricolă. La pct. 5 cuvântul „apreciată” se va substitui cu cuvântul „determinată” iar cuvântul „registru” se va scrie cu majusculă.

Întrucât Agenția „Apele Moldovei” este autoritatea administrativă de gestionare a apelor și a terenurilor fondului apelor din subordinea Ministerului Mediului - abilitat cu funcția de elaborare a analizelor ex ante, documentelor de politici, proiectelor de acte normative în domeniul gestionării durabile a resurselor naturale, iar Agenția „Apele Moldovei” participă la elaborarea și implementarea planurilor de management al resurselor de apă (pct. 6 sbp. 1) din *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Apele Moldovei”*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 882/2014*, pct. 86 se va revizui.

La pct. 94 prin prisma art. 49 din *Legea nr. 100/2017* potrivit căruia dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului, textul „Anexa 6” se va substitui cu textul „Anexa nr. 6”.

La art. V, în sursa de publicarea actului normativ data „08.02.2007” se va substitui cu data „8 februarie 2007” conform uzanțelor normative (obiecție valabilă și în cazul art. X)

În conformitate cu art. XXI alin. (1) din proiect, prin derogare de la prevederile articolului 56 alineatul (2) din *Legea nr. 100/2017* cu privire la actele normative, prevederile prezentei legi intră în vigoare la **1 ianuarie 2023**. În coroborare cu art. 426 alin. (3) din *Codul vamal nr. 95/2021*, potrivit căruia la data intrării în vigoare a codului (**1 ianuarie 2023**) se abrogă *Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal*, modificările stipulate la art. VI sunt inutile.

***La Art. VII (privind modificarea art. 4 din Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător):***

Atenționăm că, asupra oportunității amendamentului propus, din perspectiva susținerii sau respingerii respectivei intervenții, urmează să se pronunțe Ministerul Economiei, potrivit atribuțiilor din domeniul de competență al acestuia.

Totodată, sub aspect conceptual, ținem să menționăm că unul din obiectivele în domeniul economiei și antreprenoriatului, stabilite prin *Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022* (pct. 4.10.2), aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 235/2021*, constituie reducerea substanțială a birocrăției în relația statului cu mediul de afaceri, în scopul introducerii reglementărilor și simplificării activității de

întreprinzător și al constituirii unui capitol destinat întreprinderilor mici și micro cu mecanisme fiscale și raportare simplificată, inclusiv prin modificarea corespunzătoare a *Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător*.

În același timp, prin prisma normelor de tehnică legislativă, semnalăm că art. 4 conține 9 alineate și, respectiv, nu poate fi completat cu alin. (14), or, în cazul dat se are în vedere completarea cu alin. (1<sup>4</sup>) și a fost comisă o eroare redacțională.

***La Art. IX (privind modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale):***

Cu referire la modificarea anexei nr. 3 la *Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale* se va indica denumirea completă a actului normativ – „Hotărârea Guvernului nr. 1609/2003 despre aprobarea Regulamentului privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu”.

Cu referire la completarea art. 4 cu pct. 1<sup>4</sup>) conform căruia în sistemul public, sunt asigurate obligatoriu, prin efectul, legii persoana care este asociat unic, comanditar, acționar sau manager în societate comercială cu care este încheiat contract individual de muncă, comunicăm următoarele.

*Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată* prevede că societatea poate fi constituită de unul sau de mai mulți fondatori persoane fizice și/sau juridice cărora legea nu le interzice acest lucru. La data înregistrării de stat a societății, fondatorii acesteia devin asociați. Societatea poate avea ca asociat unic o persoană fizică sau juridică. Capitalul social al societății fondată de un asociat unic se constituie din aportul asociatului unic (bunuri, inclusiv drepturi patrimoniale, și bani). Prin urmare, în cazul societății cu un asociat unic acesta din urmă este proprietar și conducător (administrator) în același timp, or, potrivit art. 70 din *Legea nr. 135/2007* în calitate de administrator poate fi desemnat unul dintre asociați sau un terț.

Relevăm că, prin prisma *Codului muncii nr. 154/2003*, contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 258 din *Codul muncii nr. 154/2003*, prevederile capitolului IV „Munca conducătorilor de unități și a membrilor organelor colegiale” se aplică conducătorilor tuturor unităților, cu excepția cazurilor când conducătorul (angajatorul) este concomitent și proprietar al unității. Conducător al unității este persoana fizică care, în conformitate cu legislația sau documentele de constituire ale unității, exercită atribuții de *administrare* a unității respective, îndeplinind totodată funcțiile organului executiv.

În contextul celor precitate, propunerea de completare a art. 4 cu pct. 1<sup>4</sup>) în redacția propusă nu se susține.

**La art. X**, art. 4 alin. (7) lit. a) precizăm că în cazul când unitatea lingvistică se introduce la final se utilizează verbul „se completează”. La pct. 2 textul „Terenurile din extravilan pe care sunt amplasate clădiri și construcții, carierele și pământurile distruse în urma activității de producție, neevaluate de către organele cadastrale teritoriale conform valorii estimate –” în al doilea caz, din pct. 4 al anexei nr. 1 se va exclude. Adicional, cuvântul „sută” se va exclude din pct. 2, liniuța a doua al anexei nr. 2.

**La art. XII (cu privire la modificarea Codului civil nr. 1107/2002):**

În referința sursei de publicarea a *Codului civil nr. 1107/2002*, cifrele „78” se vor substitui cu cifrele „75”.

Totodată, remarcăm faptul că propunerea de intervenție în cuprinsul art. 759 din *Codul civil* este formulată într-o manieră generală, care lasă loc de interpretări ambigue, norma devenind vagă și abuzivă și nu corespunde cerințelor de claritate. Astfel, nu reiese cu certitudine despre care anume autoritate publică și care obligații este vorba în contextul încheierii contractului de modificare a termenului de stingere a obligațiilor. Este necesar a se atrage atenția autorului asupra faptului că în concepția dreptului civil, noțiunea de „obligații” cuprinde o varietate mare de raporturi juridice, care excedează obiectul de reglementare al proiectului transmis spre avizare.

În contextul celor expuse, modificarea Codului Civil nu se susține, urma cel puțin a fi consultată public cu implicarea largă a persoanelor interesate și respectiv, art. XII se va exclude din proiectul de lege.

**La art. XIII (cu privire la Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice):**

În conformitate cu art. XXI alin. (1) din proiect, prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, prevederile prezentei legi intră în vigoare la **1 ianuarie 2023**. În coroborare cu art. 426 alin. (3) din *Codul vamal nr. 95/2021*, potrivit căruia la data intrării în vigoare a codului (**1 ianuarie 2023**) se abrogă *Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice*, modificările stipulate la **art. XIII** sunt inutile.

**La art. XV (referitor la modificarea Codului de executare nr. 443/2004)**, se impune excluderea integrală din textul proiectului a art. XV pentru următoarele motive : a) necesitatea de a avea o analiză complexă fundamentată pe aspecte juridice, financiare, precum și de evaluare a impactului; b) respectarea prevederilor legale privind procedura de elaborare și de consultare publică; c) excederea prin normele propuse de la aria de reglementare și scopul proiectului. Totodată, urma a se lua în considerație prevederile art. 40 alin. (5) din *Legea 113/2010 privind executorii judecătorești* care stipulează că la elaborarea oricăror acte de dispoziție, acte normative sau legislative legate de activitatea de executare silită, autoritățile vor solicita opinia și propunerile Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

Suplimentar, pe marginea celor menționăm următoarele observații:

Cu privire la completarea art. 36:

la alin. (3), textul „cu excepția cazurilor în care creanțele se încasează în beneficiul statului, conform prevederilor art. 37 alin. (7)” se va exclude, or, de obligația avansării taxelor pentru efectuarea din oficiu a actelor executorului judecătoresc sunt scutiți creditorii conform documentelor privind încasarea sumelor în beneficiul statului și confiscările (art. 37 alin. (7) lit. e)). Complementar, pentru cazurile prevăzute la art. 37 alin. (7) lit. a)-d) este urmărit interesul creditorului persoană fizică.

completarea alin. (7) „Încheierea privind încasarea cheltuielilor de executare sau refuzul de emitere a unei astfel de încheieri pot fi contestate în modul prevăzut la art. 66 al prezentului cod” cu cuvintele „contestația se înaintează împotriva executorului judecătoresc” nu este oportună, deoarece nu se contestă executorul judecătoresc, ci actul emis de acesta (încheierea). Astfel, potrivit art. 66 din *Codul de executare*, încheierea executorului judecătoresc este executorie de drept din momentul emiterii și poate fi contestată, în termen de 10 zile de la data comunicării, în instanța de judecată în a cărei rază teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc, dacă legea nu prevede altfel;

textul alin. (8) este vag, interpretabil, norma este lipsită de previzibilitate, urmând a fi precizată entitatea sau persoana avută în vedere la acordarea scutirii de avansarea cheltuielilor de executare.

Completarea art. 61 cu alin. (2<sup>1</sup>) este inoportună în contextul în care potrivit art. 43 din *Codul de executare*, creditor este persoana fizică sau juridică în al cărei interes a fost emis documentul executoriu. În cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor o exercită Ministerul Finanțelor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat.

Completarea art. 86 alin. (1) cu lit. g) nu poate fi susținută din următoarele considerente:

Menționăm asupra faptului că, documentul executoriu privind încasarea amenzii neachitate în termen de către contravenient se execută în conformitate cu prevederile cărții întâi a *Codului de executare*. Prevederile art. 315 alin. (7) și (8) din *Codul de executare* prevăd înlocuirea amenzii aplicate de instanța de judecată sau de agentul constator cu o altă sancțiune contravențională în condițiile art. 34 alin.(4) din *Codul contravențional*, în cazul în care executarea silită (încasarea amenzii) nu a fost posibilă din cauza lipsei sau insuficienței de bunuri a contravenientului sau din cauza eschivării cu rea-voință a acestuia. Prin urmare, înlocuirea amenzii cu o altă sancțiune contravențională este o continuitate (parte) a procedurii de executare a documentului executoriu.

În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu:

a) amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amenda prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol;

b) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an;

c) muncă neremunerată în folosul comunității;

d) arest contravențional.

Executarea sancțiunii contravenționale înlocuite în cazul în care executarea silită (încasarea amenzii) nu a fost posibilă din cauza lipsei sau insuficienței de bunuri a contravenientului prezumă executarea documentului executoriu, or, potrivit art. 83 *Cod de executare*, procedura de executare încetează în cazul în care obligația a fost stinsă.

Mai mult, precizăm că doar documentul executoriu care nu a fost executat ori care a fost executat parțial se restituie creditorului, după achitarea cheltuielilor de executare, în cazurile stipulate la art. 86 alin. (1) lit. a)-f) din *Codul de executare*.

Subsidiar, atenționăm că verbul „se completează” se folosește atunci când unitatea lingvistică se introduce la final sau când un element structural se completează cu unul sau mai multe elemente structurale subsumate. Prin urmare, în dispozițiile de modificare nu se utilizează cuvintele „în final”, ca fiind inutile.

Pct. 5 se va exclude, or, potrivit art. 36 alin. (1) *Cod de executare*, cheltuielile de executare se compun inclusiv din onorariul executorului judecătoresc.

***La art. XVI (cu privire la modificarea Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali):***

Completarea art. 13 alin. (1) din *Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali* cu lit. g), potrivit căreia înregistrarea de stat a persoanei juridice nu se admite și în cazul „stabilirii faptului că fondatorul întreprinderii are antecedente penale nestinse pentru fapte de evaziune fiscală sau a fost fondatorul unei întreprinderi care la momentul radierii avea restanță.”, se va revizui, ținând cont de următoarele aspecte:

- pornind de la prevederile *Legii nr. 220/2007*, organul înregistrării de stat nu este abilitat cu competența privind stabilirea faptului că fondatorul întreprinderii are antecedente penale nestinse pentru fapte de evaziune fiscală, iar la art. 7 privind documentele necesare pentru înregistrarea de stat nu este prevăzut documentul privind stabilirea faptului menționat;

- termenul „întreprindere” nu corespunde terminologiei utilizate conform *Legii nr. 220/2007*, fiind necesară substituția acestuia cu termenul „persoana juridică”;

- textul „sau a fost fondatorul unei întreprinderi care la momentul radierii avea restanță” este incomplet, fiind interpretabil și neclar la care restanță se referă.

Totodată, potrivit art. 26<sup>1</sup> alin. (2) din *Legea nr. 220/2007*, „Radierea persoanei juridice sau a întreprinzătorului individual din Registrul de stat se efectuează dacă persoana juridică sau întreprinzătorul individual nu are datorii la bugetul public național conform datelor prezentate Agenției Servicii Publice prin sistemul informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat „Contul curent al

contribuabilului”, astfel radierea nu este posibilă în cazul în care persoana juridică sau întreprinzătorul individual are datorii la bugetul public național.

Adițional, remarcăm că, art. 110 și 111 din *Codul penal*, prevăd că antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerii definitive a sentinței de condamnare, generînd consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat pînă la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării. Astfel, stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de acestea, iar persoanele se consideră ca neavînd antecedente penale.

***La art. XIX (privind modificarea Codului vamal nr. 95/2021):***

La pct. 2 , art. 1, textul alin. (7) se recomandă a fi redat cu următorul cuprins:

„(7) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sunt stabilite alte dispoziții decât cele prevăzute de legislația vamală, se vor aplica dispozițiile tratatului internațional.”.

La pct. 3 din proiect, aferent noțiunii de „bagaj” cuvântul „toate” se va exclude, deoarece este excedent în cazul respectiv.

Sub aspect redacțional, la pct. 4 cuvântul „frază” se va substitui cu cuvântul „enunț” (observație valabilă pentru toate cazurile similare de la art. XIX), la pct. 6 cuvântul „litera” se va substitui cu cuvântul „literele”, iar pct. 9 după textul „articolul 20” se va completa cu textul „alineatul (1)”.

La pct. 10, modificarea art. 22 alin. (2), prin substituirea cuvântului „este” cu cuvintele „poate fi”, nu îndeplinește condiția previzibilității normei juridice. Legea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modurile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținînd cont de scopul legitim urmărit (*Sissanis c. României*, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (*Hotărîrea Curții Constituționale nr. 28 din 23 noiembrie 2015*, § 61). La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea (*Hotărîrea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019*, § 39).

În vederea redării conținutului art. 33 alin. (2), pct. 16 din proiect, într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, propoziția propusă pentru completare necesită a fi expusă după cum urmează: „Perioada de utilizare prelungită a deciziei în cauză încetează odată ce este atinsă limita cantității de mărfuri vămuite prevăzute.”.

La pct. 17, amplasarea pozițiilor în ordinea succesiunii acestora nu necesită o menționare în acest sens. Drept exemplu, în cazul în care se completează cu un nou element structural, numerotat cu indice, nu se va menționa după care articol punct, alineat, literă, etc. se amplasează acesta sau pe care dintre acestea le precedă (obiecție valabilă și pentru pct. 33, 53, 59, 65, 67, 122). Suplimentar, atenționăm asupra necorespunderii obiectului de reglementare specificat în denumirea art. 34<sup>1</sup> „Schimb de date referitoare la informațiile obligatorii privind originea (IOO)” cu dispozițiile de conținut al acestuia, or, cuprinsul articolului prevede modul de depunere a unei

cereri privind luarea unei decizii referitoare la informațiile obligatorii în materie de origine. Totodată, alin. (2) se va revizui în scopul conferirii unei clarități și precizii normei.

La pct. 23:

Prin prisma art. 54 alin. (1) lit. c) și în corespundere cu prevederile *Codului administrativ nr. 116/2017* potrivit căruia *persoana afectată* prin emiterea, refuzul emiterii actului administrativ individual sau nesoluționării cererii în termenul prevăzut de lege este în drept să depună cerere prealabilă, la art. 44 alin. (1) cuvintele „Orice persoană” se vor substitui cu cuvântul „Persoana” și verbul „să atace” se va substitui cu verbul „să conteste”.

Complementar, în cazul reglementărilor derogatorii, se va folosi formula „prin derogare de la...”, urmată de menționarea reglementării de la care se derogă (art. 167 alin. (2), art. 168 alin. (1)) și nu de la actul normativ în întregime (obiecție și pentru alin. (2)).

La alin. (3) se va indica expres entitatea sau persoana avută în vedere a căror decizii ilegale emise sau inacțiuni realizate permit Serviciului Vamal de a acționa.

La pct. 25 alin. (2) serviciul de vămuire a mărfurilor pentru care se va încasa sau recupera costurile se va reglementa separat.

Punctele 29 și 30 se vor comasa, întrucât vizează expunerea în redacție nouă a art. 58 și art. 59, care sunt elemente structurale plasate succesiv (observație valabilă pentru toate cazurile similare de la art. XIX).

La pct. 30, la art. 59 alin. (1) cuvintele „Drept țară sau teritoriului de origine a mărfii se consideră țara” se vor substitui cu cuvintele „Drept țară sau teritoriu de origine a mărfii se consideră țara sau teritoriul”.

La pct. 33, în scopul utilizării terminologiei constante, uniforme și corespunzătoare celei utilizate în actul normativ cuvântul „bunurile” se va substitui cu cuvântul „mărfurile”, sintagma „Nomenclatura Combinată” se va substitui cu sintagma „Nomenclatura combinată a mărfurilor”. Dacă se face referință la mai mult de trei elemente structurale consecutive, enumerarea se redă după următorul exemplu: Capitolele 41–97 (a se vedea art. 61<sup>1</sup> alin. (3) și 62 alin. (3)).

La pct. 37, la art. 69 alin. (4) se vor concretiza țările și teritoriile avute în vedere pentru determinarea caracterului previzibil și exact al normei.

La pct. 44, la art. 89 alin. (2) cuvântul „fie” se va exclude în ambele cazuri.

La pct. 49, prin care se completează art. 98 cu alin. (12), conform căruia „Serviciul Vamal poate renunța la constituirea unei garanții în cazul în care valoarea drepturilor de import de garantat nu depășește limita neimpozabilă pentru declarații” se opune prevederilor alin. (8) din același articol, care stabilește situațiile în care nu se solicită nici o garanție.

La pct. 51 se va ține cont că referințele elementelor structurale ale proiectului actului normativ se indică în ordine descrescătoare: articol, alineat, literă, după următorul model: art. 41 alin. (1) lit. a) și f). Totodată, la art. 104 alin. (2) lit. c) textul „, , cu excepția lit. b), d) și k)” se va substitui cu textul „lit. a), c) și e)-j)”.

La pct. 56 se atestă o discordanță între pct. 55 și 56 din proiect. Art. 110 alin. (2<sup>1</sup>) dispune că termenele prevăzute la alin. (1) și (2) se suspendă în cazul în care este

introdusă o cale de atac în conformitate cu art. 44. Pe de altă parte, potrivit pct. 54 din proiect, se propune abrogarea art. 109 alin. (8) conform căruia debitorul are dreptul să conteste decizia de regularizare conform art. 44–46. Mai mult se va ține cont de garantarea dreptului la contestarea a actului administrativ tuturor persoanelor care se consideră afectate în drepturi prin emiterea sau refuzului emiterii unui act administrativ.

Totodată, se consideră inexactă sintagma de „faptă susceptibilă de a genera un proces penal”, or, procesul penal reprezintă activitatea desfășurată de organul de urmărire penală și de instanța judecătorească într-un caz concret referitor la una sau mai multe infracțiuni săvârșite sau presupus săvârșite. Astfel, fapta (acțiunea sau inacțiunea) prejudiciabilă este calificată ca infracțiune și nu presupusă fiind ca atare.

La pct. 61 cuvântul „dobânzi” din art. 118 alin. (1) se va substitui cu textul „majorări de întârziere (penalități)”.

La pct. 62 se va revedea modificarea art. 119 alin. (1) lit. c), or, trimiterea la autoritățile competente a căror eroare permite rambursarea sau remiterea cuantumului drepturilor de import sau de export lipsește norma de previzibilitate, urmând a fi nemodificată precizarea entității prevăzute la acest articol (obiecție valabilă și pentru pct. 63).

La pct. 81, privind completarea art. 158 cu lit. d), după cuvântul „abandonate” se va completa cu cuvintele „în favoarea”, în scopul precizării normei.

La pct. 83, la art. 160 alin. (2) lit. c) se va exclude.

Cu referire la pct. 85, prin care se modifică art. 166 alin. (1), se va ține cont de prevederile art. 55 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, potrivit cărora nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere. În context, semnalăm că art. 168, la care se face referință, în redacția propusă la pct. 87, prevede termenul-limită stabilit pentru depunerea declarației suplimentare în conformitate cu art. 167 alin. (1), (3), (4) sau (5).

Totodată, prin prisma art. 54 alin. (1), la pct. 86 se va exclude expresia „Cu toate acestea,” fiind improprie limbajului juridic și cuvintele „poate fi prelungit în continuare” reprezintă un pleonasm, respectiv cuvintele „în continuare” se vor exclude.

La pct. 88 textul „litera a) și b) va avea” se va substitui cu textul „literele a) și b) vor avea”.

La pct. 89, completarea art. 172 cu alin. (5) cu următorul cuprins: „(5) Organul vamal este în drept să modifice declarația vamală, din oficiu și cu înștiințarea declarantului, într-o perioadă de 4 ani de la data depunerii acesteia, dacă modificarea respectivă nu generează obligații vamale.”, se opune prevederilor alin. (4) din același articol, conform căruia „Cazurile și procedura de modificare a unei declarații vamale după acordarea liberului de vamă pentru mărfuri în conformitate cu alin. (3) se stabilesc de către Serviciul Vamal.”

La pct. 101, modificarea propusă la art. 209 lit. a), conform căreia „Totuși, se pot acorda derogări de la această normă, dacă intenția persoanei respective era în mod clar de a locui în afara Republicii Moldova pe o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni” nu îndeplinește condiția previzibilității normei juridice, din motivele

indicate la obiecția, menționată pentru pct. 10 (observație valabilă și pentru pct. 105, prin care se modifică art. 215 alin. (1)). Astfel, se va revizui corespunzător.

La pct. 111, ce vizează completarea alin. (3) din art. 232, prezintă neclaritate și urmează a fi revizuit termenul „Circumscripțiile administrative locale”, nefiind specific terminologiei utilizate conform legislației naționale (observație valabilă și pentru pct. 120, prin care se modifică art. 274 alin. (2) lit. a)). În context, se va reține că, potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, teritoriul Republicii Moldova este organizat, sub aspect administrativ, în unități administrativ-teritoriale.

La pct. 121:

- elementele structurale din Secțiunea a 27-a „A. În scopuri generale”, „B. În folosul persoanelor cu dizabilități”, „1. Bunuri pentru uzul persoanelor nevăzătoare”, „2. Bunuri pentru uzul altor persoane cu dizabilități”, „3. Dispoziții comune”, „C. În beneficiul victimelor dezastrelor” se vor omite, gruparea elementelor structurale fiind ajustată la prevederile *Legii nr. 100/2017*.

- în redacția propusă la art. 277 se va revizui termenul „persoane nevoiașe”.

La pct. 128, în art. 288 alin. (2) cuvintele „înregistrările menționate” se va substitui cu cuvintele „evidențele prevăzute”, precum și la alin. (6) cuvântul „înregistrările” se va substitui cu cuvântul „evidențele”, ținând cont de prevederile art. 285 din *Codul vamal*.

Sub aspect redacțional, la pct. 130, textul „litera b” se va substitui cu textul „litera b)”, iar la pct. 133, prin care art. 295 se completează cu alin. (7), cuvântul „conținut” se va substitui cu cuvântul „cuprins”.

La pct. 150, ce vizează completarea cu art. 330<sup>1</sup>, la alin. (2) se va revizui referința la art. 231, care stabilește restricțiile aferente pragului financiar, dar nu produsele de înlocuire.

La pct. 152, completarea art. 336 cu alin. (3) nu îndeplinește condiția previzibilității și clarității normei juridice, în special cu referire la expresia „poate fi anulată” (de către cine, în ce cazuri etc.). Prin urmare, se va revizui corespunzător.

La pct. 154, prin care art. 343 alin. (1) se completează cu literele j) și k), necesită precizare termenul „control neintruziv”. În același punct textul „la alineatul (2), cuvântul „câinii” se substituie cu cuvântul „animale” se va substitui cu textul „la alineatul (2), cuvintele „folosiți câinii” se substituie cu cuvintele „folosite animale”.

La pct. 161, completarea art. 351 alin. (1) cu lit. l) privind dreptul echipelor mobile de a aplica sigilii în cadrul controlului vamal necesită a fi concretizată referitor la tipul/categoria sigiliilor avute în vedere.

La pct. 163, privitor la modificarea art. 353, atenționăm că termenii „sistat”, „sistare” nu sunt conformi terminologiei utilizate în legislația relevantă, astfel se va menține termenul „suspendare”, „suspendat”, inclusiv la alin. (5) în redacția propusă cuvântul „sistată” se va substitui cu cuvântul „suspendată”.

Sub aspect redacțional, la pct. 165 textul „cifra „1” se substituie cu cifra „2” se va înlocui cu textul „cifrele „10” se substituie cu cifrele „20”.

La pct. 169, ce vizează modificarea alin. (2) din art. 360, pornind de la prevederile art. 1 al *Regulamentului (UE) nr. 608/2013 al Parlamentului European și*

al Consiliului din 12 iunie 2013 privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1383/2003 al Consiliului (în continuare - Regulamentul (UE) nr. 608/2013), lit. a) se va completa cu cuvintele „în cadrul regimului destinației finale”, iar lit. c) va avea următorul cuprins: „c) cu caracter necomercial aflate în bagajele personale ale călătorilor.”.

Modificarea de la pct. 170, propusă la art. 364 alin. (1) lit. a) prin excluderea cuvintelor „de suspendare și cea” se consideră injustă, având în vedere prevederile art. 2 pct. 20 din *Regulamentul (UE) nr. 608/2013*, potrivit cărora „mărfuri perisabile” reprezintă orice mărfuri despre care autoritățile vamale consideră că se deteriorează dacă sunt ținute pentru o perioadă de până la 20 de zile de la data suspendării acordării liberului de vamă sau a reținerii”.

Modificările propuse la punctele 181 și 182 exced obiectul de reglementare al *Codului vamal*, or, procesul contravențional ține de *Codul contravențional* (a se vedea art. 1 din *Codul enunțat*). Totodată, opțiunea citării publice în caz de nerecepționare de către persoană a citațiilor este inoportună în contextul în care legislația vamală și cea contravențională prevede cazurile de examinare a contravențiilor în lipsa persoanelor respective.

La pct. 183, ce vizează completarea alin. (2) din art. 415 cu cuvintele „și se examinează de instanța de judecată” este inutilă, având în vedere prevederile art. 448 alin. (4) din *Codul contravențional*, potrivit cărora „Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constator, conform competenței teritoriale, care a examinat cauza. În cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii, agentul constator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.”.

La pct. 184:

- în art. 425<sup>7</sup> alin. (2) enunțul „În cazul parității de voturi, cel al președintelui comisiei este decisiv” se va revizui, deoarece pornind de la principiul egalității voturilor, votul după natura și caracterul său este personal, liber exprimat și egal, indiferent de vârsta, calitatea și funcția deținută. Astfel, în cazul în care nu se întrunește majoritatea de voturi (fie că este paritate de voturi, fie că nu) actul trebuie să se considere neadoptat;

- în art. 425<sup>9</sup> alin. (12) cuvântul „Lor” se va substitui cu cuvintele „Acestor participanți”;

- la art. 425<sup>12</sup> „Transmiterea cu titlu gratuit sau distrugerea mărfurilor” se vor actualiza denumirile ministerelor reorganizate. Totodată, deși în denumirea articolului se face referință la mărfuri, care potrivit *Codului vamal* constituie bunuri mobile care pot fi obiect al activității economice externe, în textul articolului sunt vizate bunurile, inclusiv cele imobile. Astfel, semnalăm că, operațiunile Serviciului Vamal vizează doar mărfurile introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova.

**La art. XX (privind modificarea Legii nr. 256/2022 pentru modificarea unor acte normative):**

La indicarea sursei publicării *Legii nr. 256/2022* cifrele „2002” se vor substitui cu cifrele „2022”.

Potrivit art. I, pct. 2 din *Legea nr. 256/2022* la titlul IV, în anexa nr. 1 a *Codului fiscal*, poziția „ex. 382499960”, coloana întâi a fost substituită cu poziția „ex. 382499920–382499960”.

În conformitate cu art. IV, pct. 36 din proiect, la titlul IV, în anexa nr. 1 textul „ex.382499960” se substituie cu „2404 12 000- 2404 19 000”.

Prin urmare, modificarea privind punctul 2 din *Legea nr. 256/2022* potrivit căruia textul „ex.382499920-382499960” se substituie cu cifrele „2404” nu corespunde modificărilor prevăzute la art. IV pct. 36 din proiect prin care la anexa nr. 1 textul „ex.382499960” se substituie cu „2404 12 000- 2404 19 000”.

La **art. XXI** alin. (1) lit. a) atenționăm că la art. IV, punctele 20, 40 și 57 sunt constituite dintr-un singur alineat.

În subsidiar, menționăm că, în contextul în care Ministerul Justiției realizează funcția în domeniul profesiilor și serviciilor juridice și pentru că modificările legislației fiscale au tangență nemijlocită asupra activității persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, ministerul a solicitat opinia reprezentanților persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative, aferent realizării obiectivelor politicii fiscale și vamale pentru anul 2023 (se anexează).

**Anexă:** 1) *scrisoarea Camerei Notariale din Republica Moldova nr. 416 din 17 noiembrie 2022 - 4 file;*

2) *scrisoarea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești nr. 978 din 05.12.2022- 3 file;*

3) *scrisoarea Uniunii Administratorilor Autorizați din Moldova -2 file;*

4) *scrisoarea Uniunii avocaților din Republica Moldova nr. UA/902/2022 din 06.12.2022-3 file.*

Digitally signed by Mihailov-Moraru Veronica  
Date: 2022.12.06 21:53:20 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova



**Secretar de stat**

**Veronica MIHAILOV-MORARU**



Ministerul Infrastructurii  
și Dezvoltării Regionale  
al Republicii Moldova

Nr. 04 – 6037 din 23.11.2022

La nr. 15/1-06/449 din 14.11.2022

La nr. 18-23-11149 din 17.11.2022

Ministerul Finanțelor

e-mail: [cancelaria@mf.gov.md](mailto:cancelaria@mf.gov.md)

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: [cancelaria@gov.md](mailto:cancelaria@gov.md)

Urmare examinării proiectului de lege *pentru modificarea unor acte normative (număr unic 867/MF/2022)*, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale reiterează propunerile înaintate la etapa de elaborare a proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023, expuse prin scr. nr. 04-3077 din 21.06.2022 și scr. nr. 07-5505 din 26.10.2022, acestea regăsindu-se în anexă la prezentul demers.

Totodată, se prezintă următoarele propuneri la proiectul de lege, după cum urmează:

**I. La Codul fiscal nr. 1163/1997**

1. La Art. IV, pct. 27, referitor la modificările care se propun la art. 103, alin. (1) pct. 13), privind excluderea scutirii serviciilor poștale de la plata TVA remarcăm că, susținem propunerea, cu excepția serviciilor poștale din sfera serviciul poștal universal și serviciile poștale pentru trimerile poștale internaționale.

Necesitatea în cauză reiese din angajamentele Republicii Moldova din Acordul de asociere RM-UE de a transpune în legislația națională prevederile Directivei poștale a UE nr 97/67/CE din 15 decembrie 1997 (cu actualizările ulterioare) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A01997L0067-20080227>. Potrivit art. 12 din Directiva 97/67/CE din 15 decembrie 1997, urmează să fie adoptate măsuri pentru a se asigura că tarifele pentru fiecare dintre serviciile care alcătuiesc serviciul universal sunt accesibile și stabilite astfel încât toți utilizatorii, indiferent de poziția geografică și ținând seama de condițiile naționale specifice, să aibă acces la serviciile furnizate. Astfel, conform art.21 din Legea comunicațiilor poștale nr.36/2016 prin care au fost transpuse prevederile Directivei, dreptul de acces la serviciul poștal universal reprezintă dreptul de a beneficia de furnizarea permanentă a serviciilor incluse în sfera serviciului poștal universal, de un anumit nivel de calitate, în orice punct de pe teritoriul Republicii Moldova, *la tarife accesibile tuturor utilizatorilor*, în condiții nediscriminatorii.

Totodată art. 7 alin. (3) lit. a) din Directivă prevede că, în cazul în care statul stabilește că obligațiile de serviciu universal reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul desemnat, acesta poate să introducă un **mecanism de compensare a furnizorului în cauză, din fonduri publice**. Astfel, scutirea de TVA pentru servicii poștale a fost introdusă în art. 103, alin. (1) pct 13) din Codul fiscal nr.1163/1997 în scopul susținerii financiare a furnizorului desemnat, dar și pentru stimularea dezvoltării comerțului electronic.

În ceea ce privește serviciile poștale pentru trimiterile poștale internaționale, exceptarea de la plata TVA este necesară din considerentele evitării unei taxări duble cu TVA a acestor servicii. În conformitate cu cadrul legislativ vama în vigoare, la importul bunurilor prin intermediul trimitărilor poștale internaționale, destinatarul achită TVA calculată din valoarea în vamă, care în conformitate cu prevederile art. 11 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380/1997, include costul serviciilor de transport/livrare. Menținerea excepției va asigura în continuare condițiile favorabile pentru dezvoltarea e-comerțului în Republica Moldova și va exclude creșterea costului serviciilor poștale internaționale pentru consumatorii finali cu 20%, care în contextul situației sociale curente ar fi o povară semnificativă.

Reieșind din argumentele în cauză, prevederile relevante din pct. 27 al proiectului este necesar de expus în următoarea redacție:

„27. Articolul 103:

alineatul (1):

punctul 13) va avea următorul cuprins:

„13) serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal; serviciile poștale pentru trimitărilor poștale internaționale; serviciile de distribuire a pensiilor, subvențiilor, indemnizațiilor;”.

Redacția propusă ține cont de principiile prevăzute în art. 144 și art.146 ale Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată:

- pentru export: scutirea de la plata TVA pentru livrarea de bunuri expediate sau transportate la o destinație din afara Comunității;
- pentru import: scutirea prestării de servicii legate de importul de bunuri atunci când valoarea serviciilor în cauză este inclusă în baza de impozitare.

De asemenea, adoptarea formulării propuse anume în cadrul art. 103, va elibera statul de obligația potențială de restituire a unor sume considerabile în cazul surplusului de TVA, iar operatorii poștali nu vor suporta costurile adiționale de asigurare a conformării administrării TVA.

2. **La Art. IV**, la **pct. 82**, în titlul art. 287<sup>1</sup> alin. (3) noțiunea „bunuri imobiliare cu destinație locativă”, sugerăm a fi expusă reieșind din prevederile Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe, după cum urmează: *„bunuri imobiliare cu destinație locativă – includ construcțiile sau încăperile izolate alcătuită din una sau din mai multe camere de locuit, precum și din alte încăperi auxiliare (bucătărie, bloc sanitar etc.), care satisfac cerințele de trai ale unei persoane sau ale mai multor persoane (familii), care pot fi case de locuit individuale, apartamente, încăperile locuibile din cămine și din clădiri cu altă destinație”.*

Subsidiar, la alin. (4) noțiunea „căsuța de vacanță” urmează a fi completată la început cu cuvintele *„locuință ocupată temporar, ca reședință secundară, destinată odihnei și recreerii”* și mai departe după text.

3. **La Titlul IX**, la **art. 335** alin. (3), se completează cu textul *„cu excepția taxei pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova (vinieta) care se achită la conturile bancare ale Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, deschise la prestatorii de servicii de plată”.*

La **art. 347**, alin. (2), textul *„bugetul de stat”* se substituie cu textul *„la conturile bancare ale Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, de la prestatorii de servicii de plată.”.*

Remarcăm că, modificarea art.335 și art. 347 va institui mecanismul achitării taxei pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova (vinieta) direct la conturile bancare ale Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, deschise la prestatorii de servicii de plată. Acest fapt, va asigura sursele financiare necesare realizării operative a funcțiilor atribuite de cadrul normativ Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”.

## **II. La Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014**

4. Completarea art. 66 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 cu alin. (3<sup>2</sup>), cu următorul cuprins:

*„(3<sup>2</sup>) Se permite asumarea angajamentelor multianuale pe o perioadă de până la 3 ani în cazul achizițiilor de servicii pentru elaborarea documentelor normative în construcții, remunerarea comitetelor tehnice pentru elaborarea și coordonarea documentelor normative în construcții și achizițiilor lucrărilor de reparație, întreținere periodică și întreținere de rutină a drumurilor.”*

Justificarea completării respective reiese din necesitatea actualizării Sistemului național de documente normative în construcții (SNDC), care se efectuează prin revizuirea reglementărilor tehnice existente în domeniu, elaborarea și aplicarea normativelor și standardelor noi, acestea fiind armonizate cu reglementările și standardele europene.

Timpul necesar realizării etapelor conexe procedurii de elaborare a unui document normativ presupune: o perioadă de circa 5-6 luni de la inițierea colectării propunerilor de teme până la aprobarea proiectului Planului tematic, 2-3 luni este perioada dintre aprobarea Planului de achiziții (pe minister) și a Planului tematic pentru anul curent, publicarea anunțului de intenție, lansarea achiziției publice, semnarea și înregistrarea contractelor, peste 6-24 luni cuprinde elaborarea, expertizarea proiectelor de normative în construcții de comitetele tehnice și aprobarea acestora. Totodată, elaborarea sau actualizarea anexelor naționale pentru implementarea Eurocodurilor este, de asemenea, o acțiune complexă și de durată, cu implicarea unor resurse financiare și umane considerabile, precum și implicarea în acest proces a mai multor instituții și specialiști din străinătate, cu experiență în domeniu. Ca urmare a celor expuse, menționăm că, realizarea în cursul unui singur an a acțiunilor respective este defectuoasă și astfel, considerăm că asumarea angajamentelor multianuale pe o perioadă de până la trei ani pentru elaborarea documentelor normative în construcții, este judicioasă și imperativă.

## **III. La Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice**

5. În contextul completării Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, este necesar a fi operate modificări, inclusiv la Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice, prin completarea art. 74 alin. (1) cu următorul text: „, , cu excepțiile prevăzute la art. 66 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014”.

6. Se propune completarea cu articolul 76<sup>1</sup>, cu următorul cuprins:

*„Articolul 76<sup>1</sup> Prevederi specifice în cazul contractului de achiziții/acordului-cadru pentru lucrări de construcții/modernizare/reabilitare/reparare și întreținere a drumurilor publice naționale/locale de interes raional (municipal)*

*(1) Contractul de achiziții publice/acordul-cadru pentru lucrări de construcții/modernizare/reabilitare/reparare/întreținere de rutină și întreținere periodică a drumurilor publice naționale/locale de interes raional (municipal) poate fi modificat nesubstanțial, fără organizarea unei noi proceduri de achiziție publică, în următoarele situații:*

*1) lucrările care nu au putut fi identificate/lucrări neprevăzute și incluse în contractul inițial sau nu existau înainte de momentul elaborării documentației de atribuire, erorile, neconformitățile sau orice alte abateri, conduc la modificări ale proiectului (dacă proiectul este pus la dispoziție de Beneficiar) și/sau la execuția de lucrări și costuri suplimentare, respectiv la creșterea valorii Contractului, în limita de:*

- a) 10% în cazul executării unui obiectiv/obiect nou de investiții;*
- b) 20% în cazul executării lucrărilor de intervenție la construcția existentă;*

2) schimbării tipului sau calității materialelor și a echipamentelor din lucrările permanente, care se fac în sensul îmbunătățirii acestora, cu un impact semnificativ asupra soluției adoptate prin proiect, în limita de 15%.

(2) La finalul contractului se va calcula valoarea netă a diferențelor care pot fi incluse în „cheltuieli neprevăzute” datorate ca urmare a diferențelor dintre lucrările estimate inițial și cele real executate (stabilite prin acordul părților, fără a derula vreo procedură de achiziție), în limita de 5%.

(3) La stabilirea prețurilor pentru orice tip de modificare a lucrărilor se vor lua în considerare următoarele situații:

1) dacă lucrarea suplimentară este similară unei lucrări evaluate în lista de cantități, prețul se va stabili pe baza prețului unitar din ofertă;

2) dacă lucrarea suplimentară nu este similară unei lucrări evaluate în ofertă, prețul nou va fi evaluat în raport de prețul pieței sau în raport de costul rezonabil de execuție a lucrării.

(4) În cazul modificărilor care duc la prelungirea perioadei de execuție, prin acordul părților se va modifica rezonabil termenul de execuție a contractului”.

Modificările propuse derivă din necesitatea asigurării executării continue și în termenii stabiliți a lucrărilor de construcții/modernizare/reabilitare/reparare și întreținere a drumurilor naționale pentru atingerea scopului propus și realizarea interesului public.

Concomitent, modificările minore sau lucrările suplimentare strict necesare pentru buna funcționare a proiectului vor fi realizate în conformitate cu documentația de proiect ajustată fără modificarea contractului, ultima fiind de durată (1-2 luni), ceea ce împiedică semnificativ termenii de realizare a contractelor, luând în considerare aspectul sezonier relativ scurt al lucrărilor rutiere.

**Secretar general**

Digitally signed by Dabija Lilia  
Date: 2022.11.29 16:44:22 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova



**Lilia DABIJA**

## Propuneri pentru modificarea unor acte normative privind politica fiscală și vamală pentru anul 2023

Nr. d/o	Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor care se propun spre modificare	Conținutul (recomandării)	Argumentarea propunerii (recomandării)	Impactul bugetar
1	Codul Fiscal, Legea nr.1163/1997, art. 49 (abrogat)	Recomandăm includerea art. 49 <sup>1</sup> cu următoarea redacție: <i>„Întreprinderile al căror capital social este constituit sau majorat în mod prevăzut de legislație sau care efectuează investiții (reinvestesc) în eficiență energetică și/sau producerea energiei din surse regenerabile de energie se scutesc de impozit pe venit, începând cu perioada fiscală în care cu organul fiscal a fost încheiat acordul de scutire de impozit pe venit, în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern, pe următoarele perioade fiscale, în funcție de mărimea capitalului social constituit sau majorat sau de mărimea investiției și ținând cont de criteriile și domeniile de eligibilitate stabilite de Guvern.”</i>	În scopul sporirii gradului de performanță al întreprinderilor, majorarea nivelului de eficiență energetică a clădirilor, înlocuirea echipamentelor/utilajelor tehnice ineficiente cu soluții tehnologice moderne și optimizarea costurilor de producere, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică/ (implementarea unităților de producere din surse regenerabile de energie), promovarea producerii distribuite de energie electrică, considerăm oportună examinarea implementării unui mecanism de facilități fiscale pentru investiții. Mecanism care ar face posibil scutirea totală sau parțială a impozitului pe venit pentru întreprinderile care realizează investiții în eficiența energetică a întreprinderii și/sau producerea energiei din surse regenerabile de energie.	Considerând impactul major asupra bugetului, acesta urmează a fi evaluat de către MIDR în comun cu MF și ME, dat fiind faptul implică un mecanism suficient de complex și necesită obținerea/prelucrarea mai multor date financiare în acest sens.
2	Cod Fiscal nr.1163/97, art. 101,	Completează codului fiscal cu un articol nou: Art. 101 <sup>6</sup> Restituirea T.V.A. la Consumatorii de energie electrică (consumatori casnici) care instalează centrale destinate acoperirii consumului propriu de energie electrică, utilizează surse regenerabile de energie și se încadrează în schema de suport-contorizare netă pentru echipamentul și serviciile aferente instalării acestuia în baza unui Regulament elaborat și aprobat de	Adițional la simplificarea procedurii de racordare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie destinate acoperii consumului propriu de energie electrică, efectuate prin Legea nr. 255 din 29 iulie 2022 pentru modificarea unor acte normative, un impact semnificativ pentru încurajarea utilizării surselor regenerabile de energie ar avea compensarea TVA pentru panourile fotovoltaice instalate de către consumatorii casnici de energie electrică care beneficiază de schema de suport contorizare netă. Acesta ar reduce costul investiției specifice a unui asemenea tip de centrale ceea ce ar avea un impact nemijlocit în competitivitatea tehnologiei și rata instalării acestora de către consumatorii casnici. Totodată, considerăm că necesită a fi dezvoltat un mecanism finit pe compensarea TVA care se va realiza în mod transparent în baza unui Regulament elaborat și aprobat în modul stabilit de cadrul juridic existent și care ar defini criteriile de eligibilitate și procedura de compensare, astfel încât de facilitarea	Prevederile art. 39 din Lege nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, stabilește că, „Beneficiază de mecanismul de contorizare netă, în baza principului „primul venit, primul servit”, consumatorii finali deținători ai centralelor electrice a căror capacitate instalată cumulată nu depășește 5% din valoarea sarcinii maxime înregistrate pe parcursul anului precedent de către operatorul

		<p>Guvern care stabilește criteriile de eligibilitate și definește procedura de compensare.</p>	<p>respectivă să beneficieze doar consumatorii casnici care se încadrează în schema de contorizare netă a energiei electrice, cu excepția celor care deja beneficiază de schema de suport contorizare netă (până la intrarea în vigoare a facilității respective).</p> <p>Suplimentar, ar putea fi solicitat suportul Donatorilor pentru identificarea surselor financiare pentru subvenționarea a 20-30% din investiția consumatorilor casnici în centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie (panouri fotovoltaice) destinate acoperii consumului propriu de energie electrică.</p> <p>Astfel, consumatorii casnici ar putea beneficia de un suport financiar de 20% sau 40-50% din investiția în surse regenerabile de energie destinate acoperii consumului propriu de energie electrică.</p>	<p><i>sistemului de distribuție la rețelele căruiua sint racordate centralele electrice respective</i>”.</p> <p>Conform informației disponibile (prezentate de Moldelctrica) valoarea sarcinii maxime înregistrate pe parcursul anului 2021 a fost de 834 MW, respectiv 5% ar reprezenta 41,7 MW.</p> <p>Conform informației publicate în Raportul anual de activitate al ANRE, în anul 2021 consumatorii finali, care au beneficiat de mecanismul contorizării nete au înregistrat o capacitate instalată de aproximativ 10 MW, majorându-se cu 5 MW sau 100 % comparativ cu cea din anul 2020. Astfel, până la sfârșitul anului 2022 se poate estima că capacitatea instalată a acestora va crește până la aproximativ 15 MW.</p> <p>Potrivit prevederilor Hotărârii Consiliului de Administrație ANRE nr. 76/2022, pentru instalațiile solare PV montate pe clădiri cu o putere totală mai mică de 50 kW, investiția specifică <math>i_w = 18\ 575\ \text{lei/kW}</math> sau 950 Euro/kW. Astfel, în cazul estimării că, începînd cu anul 2023, din capacitatea disponibilă (aproximativ 30 MW) în cadrul schemei de suport contorizare netă, consumatorii casnici de energie electrică vor putea instala cumulativ capacități de până la 15 MW (50%), de la buget ar fi necesară alocarea unei sume de 56 mil. lei pentru returnarea TVA (în cazul distribuirii pe 3 ani a acestei sume, ar fi necesar aproximativ 19 mil. lei/an)</p>
3	Cod Fiscal nr.1163/97, art. 103 alin. (1),	Completarea art. 103 alin. (1) din Codul Fiscal al Republicii Moldova	O astfel de modificare ar contribui la reducerea consumului de combustibil la nivel de țară, reducerea congestiilor auto în orașele mari, diminuarea impactului asupra	Efectul acestor modificări se va resimți în bugetul public național

4	„Scutirea de T.V.A.”	nr. 1163 din 24.04.1997, după cum urmează: „24) poziția tarifară 871160 - Motociclete (inclusiv mopede) și biciclete, triciclete sau similare, echipate cu pedale și cu motor auxiliar, cu sau fără ataș - având motor electric pentru propulsie.” „27) poziția tarifară 841861000 - Pompe de căldură, altele decât cele pentru mașinile și aparatele pentru condiționarea aerului de la poziția 8415.”	mediului, prin reducerea emisiilor cu efect de seră și nu în ultimul rând, îndeplinirea ținutelor stabilite la nivel național în documentele de politici publice (Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013 etc.).  Cresțerea prețurilor pentru resursele energetice, care se reflectă direct în facturile achitate de către populație, influențează creșterea interesului pentru pompele de căldură, acestea fiind în prezent în combinație cu panourile fotovoltaice, cea mai eficientă tehnologie de producere a energiei termice pentru încălzire și preparare a apei calde menajere (ACM). Totuși, având în vedere că pompele de căldură au un raport de eficiență de cca. 3-4 ori mai mare decât în cazul centralelor termice pe bază de combustibil convențional, acestea au un cost de achiziție destul de ridicat. Având în vedere riscurile legate de posibilele limitări/sistări a livrării de gaze naturale și faptul că, pompele respective lucrează în baza energiei electrice, instalarea pe scară largă a acestora ar constitui o oportunitate pentru obținerea independenței energetice pentru unii consumatori ce vor utiliza tehnologia respectivă, totodată, în mod indirect, aceasta va influența și la diminuarea unor volume de gaze naturale de import.  Reducerea taxelor de import, care influențează în mod direct costul final al tehnologiei, ar impulsiona o creștere a importurilor de pompe de căldură și majorarea gradului de accesibilitate pentru consumatorii finali în raport cu costurile de achiziție.	prin faptul că nu se va încasa TVA de la valoarea investițiilor efectuate, acesta urmează a fi calculat după obținerea datelor de la serviciul fiscal/vamal.  Efectul acestor modificări se va resimi în bugetul public național prin faptul că nu se va încasa TVA de la valoarea investițiilor efectuate, acesta urmează a fi calculat după obținerea datelor de la serviciul fiscal/vamal.
5	Codul Fiscal, Legea nr.1163/1997, art. 103 alin. 32 „(32) aeronavele de la poziția tarifară 880240000, elicopterele de la pozițiile tarifare 880211000, 880212000, locomotivele de la pozițiile tarifare 8601, 8602, vagoanele automotoare pentru calea ferată antrenate în transportul public de pasageri de la poziția tarifară 8603; părțile acestora de la pozițiile tarifare 880310000 și 8607.”	Se propune completarea aliniatului cu următoarele componente: „vehicule pentru întreținere sau pentru servicii de cale ferată de la poziția tarifară 8604, vagoane de călători de la poziția tarifară 8605; vagoane pentru transportul mărfurilor pe calea ferată de la poziția tarifară 8606.” Notă: Sintagma urmează a fi introdusă înaintea sintagmei „părțile acestora de la pozițiile tarifare 880310000 - 880330000 și 8607.” pentru ca aceasta din urmă să se refere și la componentele nou introduse.	Parcul de vagoane marfare ale operatorului național de transport feroviar (CFM) este într-o condiție precară, vagoanele sunt uzate și termenele de exploatare ale majorității acestora au expirat sau urmează să expire în următorii 3-4 ani.  Drept exemplu, CFM nu mai are în parcul de material rulant vagoane pentru transportarea cimentului și vagoane acoperite de tip 918, în termen de exploatare. Spre sfârșitul anului 2022, termenele de exploatare pentru toate vagoanele descoperite la fel vor expira, iar în 2024 CFM va rămâne fără vagoane cerealiere etc.  Așfel, întreprinderea are nevoie de cca. 4000 vagoane pentru transportarea produselor cerealiere (1000), ciment (400), cisterne (200) etc, în lipsa acestor investiții, operatorul de transport feroviar național va ajunge în incapacitate operațională și, implicit, de plată. Achiziția vagoanelor de marfă este crucială pentru activitatea operațională a CFM în următorii 2-3 ani și ar permite operatorului feroviar național, pe lângă asigurarea desfășurării activităților operaționale la parametri normali, să satisfacă cererea (în continuă creștere) a pieței și să își mărească cota de piață pentru nomenclatura tipică de mărfuri transportate și încasările (inclusiv la bugetul de stat).	Suma estimativă a investiției în vagoane marfare ar atinge cca 220 mln. Euro fără TVA, acesta din urmă constituind cca 44 mln. Euro, iar în astfel de condiții, finanțarea unor asemenea investiții este practic imposibilă. Estimăm că, doar vagoanele cerealiere, în număr de 1000 unități, ar putea transporta cca 2 mln. tone cereale pe an, generând exporturi de cca 400 mln. Euro, vânzări de 28 mln. Euro, plus alte 4-5 mln. Euro din asamblarea lor la Basarabeasca, în cazul în care aceasta va putea fi realizată. În acest context, o fiscalizare de 15% a acestor activități economice ar aduce în bugetul public cca 64 mln. Euro.

			<p>Efectele unei asemenea măsuri nu se vor răsfrânge doar asupra operatorului de transport și a sectorului feroviar, ci asupra întregii economii, crescând capacitatea de export a producătorilor naționali (în special a agriculturii), facilitând importarea mărfurilor necesare economiei naționale, iar prin activitățile specifice transportului feroviar – reducerea nivelului de emisii, decongestionarea drumurilor și reducerea costurilor de exploatare a acestora, îmbunătățirea siguranței rutiere, toate cu un impact benefic major asupra comunităților locale.</p> <p><b><u>Vagoane pentru transportul călătorilor</u></b></p> <p>Având în vedere faptul că transportul de pasageri pe calea ferată este o activitate nerentabilă, stimulentele fiscale/vamale la achiziționarea materialului rulant necesar (foarte costisitor) ar favoriza investițiile în acest sector. Impactul externalizărilor rămâne valabil și în cazul vagoanelor pentru transportul de călători.</p> <p>Planul de acțiuni pentru implementarea Concepției pentru restructurarea sectorului feroviar și a I.S. „Calea Ferată din Moldova” pentru anii 2022-2024, aprobat prin HG nr.1042/2017 cu ultimele modificări, recunoaște necesitatea efectuării modificărilor propuse ca o măsură pentru asigurarea sustenabilității sectorului feroviar.</p> <p><b><u>Vehicule pentru întreținere</u></b></p> <p>Sustenabilitatea sectorului feroviar presupune nu doar investiții în materialul rulant, dar și în infrastructura de transport, portofoliul investițional necesar în acest sens cifrându-se la cca. 500 mln. Euro.</p> <p>Activitatea de administrare a infrastructurii feroviare, în care se include și întreținerea acesteia, reprezintă un serviciu de interes public, care se finanțează inclusiv din fonduri publice.</p> <p>Un rol important atât pentru efectuarea lucrărilor de reabilitare și modernizare a căilor ferate, cât și ulterioara întreținere în stare bună a acestora, este dependentă de existența utilităților speciale pentru întreținerea căilor ferate.</p> <p>Astfel de echipamente, ca și în cazul altor tipuri de material rulant, urmează să fie achiziționate fie din sursele proprii ale CFM, fie în cadrul unor proiecte de finanțare din partea finanțatorilor internaționali și garanțate de stat, și în acest context, finanțarea unor astfel de achiziții ar fi facilitată în cazul în care importul acestora, indiferent de forma de achiziție, va fi scutită de IVA.</p> <p>În conformitate cu prevederile noului Cod al transportului feroviar nr. 19/2022, Guvernul poate pune în aplicare <i>stimulente</i> în baza contractului multiannual pentru administrarea infrastructurii, prin intermediul unor măsuri de reglementare sau printr-o combinație de <i>stimulente și măsuri de reglementare</i> (art. 30 alin. (3)). Aplicarea unor astfel de stimulente se va resimiți prin reducerea costurilor stabilite în contractul multiannual și reducerea nivelului tarifelor de acces la infrastructura feroviară și la servicii.</p> <p>Menționăm că, în conformitate cu prevederile HG nr. 1042/2017 cu ultimele modificări, Planul de acțiuni pentru implementarea Concepției pentru</p>	<p>Un calcul estimativ pentru toate cele 4000 vagoane ar arăta următorul impact asupra bugetului național.</p> <p>Productivitatea medie a unui vagon este de aprox. 60t/15 zile, și anume 4t / zi sau 1 460t / an.</p> <p>Parcursul tarifar pentru un vagon într-un an, pentru o distanță medie de transportare de 250 km, ar constitui 365 000 tone-km, iar încasările per vagon, la un tarif de 1 leu / tonă-km ar constitui 365000 lei/an (minim necesar pentru sistemul feroviar național) încasările ar constitui 1 460 mln. lei / an, ceea ce ar însemna o contribuție la bugetul de stat în mărime de 365-400 mln.. lei / an.</p>
6	<p>Codul Fiscal, Legea nr. 1163/1997, art. 103 alin. 17</p> <p>„(17) serviciile de transportare a pasagerilor pe teritoriul țării, precum și serviciile de comercializare a biletelor pentru</p>	<p>Se propune completarea aliniatului cu următoarea componentă:</p> <p>„Servicii de acces la infrastructura feroviară”.</p>	<p>În dependență de resursele alocate în cadrul Contractului multiannual pentru administrarea infrastructurii și a tarifelor stabilite pentru utilizarea infrastructurii.</p>	

7	<p>transportul de pasageri pe teritoriul țării;”.</p> <p><b>Codul Fiscal, Legea nr.1163/1997, art. 103 alin. 33</b></p> <p>„(33) serviciile de leasing operațional sau financiar ale aeronavelor de la poziția tarifară 880240000, elicopterelor de la pozițiile tarifare 880211000, 880212000, locomotivelor de la pozițiile tarifare 8601, 8602, automotoarelor pentru calea ferată antrenate în transportul public de pasageri de la poziția tarifară 8603;”.</p>	<p>Mutatis mutandis, pentru fiecare dintre tipurile de material rulant propuse supra, serviciile de leasing operațional ale acestora se propun a fi scutite de TVA.</p>	<p>restructurarea sectorului feroviar și a Î.S. „Calea Ferată din Moldova” pentru anii 2022-2024 prevede semnarea Contractului multiannual pentru administrarea infrastructurii până în septembrie 2022.</p> <p>În contextul reformei feroviare, printre scopurile cărora se regăsesc deschiderea pieței și liberalizarea serviciilor, operatorii privați care vor dori să presteze servicii de transport de mărfuri și/sau pasageri vor urma să-și achiziționeze materialul rulant corespunzător. Având în vedere că materialul rulant este costisitor, majoritatea potențialilor operatori privați nu-și vor permite achiziționarea acestuia din fonduri proprii pentru a beneficia de scutire de TVA în condițiile art. 103 alin.(1) pct.23 Cod Fiscal nr.1163/1997.</p> <p>În acest context, leasingul operațional ar stimula investițiile în materialul rulant și ar favoriza apariția unui mediu concurențial pe piața serviciilor de transport feroviar.</p>	
8	<p><b>Cod Fiscal, Legea nr.1163/97, art. 104</b></p> <p>„Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere” se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere: c) importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor destinate:</p> <p>– proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în limita tratatelor la care aceasta este parte;</p> <p>– proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul granturilor acordate Guvernului, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget.</p>	<p>Se propune modificarea redacției de la lit. c) Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere, după cum urmează:</p> <p>(c) importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate:</p> <p>– proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în limita tratatelor la care aceasta este parte;</p> <p>– proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul granturilor și granturilor acordate Guvernului sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate organizațiilor financiare internaționale (inclusiv din contul granturilor), precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget.</p>	<p>Prin respectiva propunere urmărind revenirea la redacția anului 2020 a Codului Fiscal (de până la aprobarea Legii nr.257/2020 din 16.12.2020 cu privire la modificarea unor acte normative) și la tratamentul fiscal „preferențial” aferent proiectelor de asistență tehnică și a celor investiționale finanțate din contul împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organismele financiare internaționale.</p> <p>În baza experienței altor țări din regiune comunicăm că, astfel de mecanisme (aplicarea TVA la lucrările finanțate din surse externe) complică procesele operaționale, generează întârzieri și incertitudini semnificative, crează riscuri adiționale pentru potențialii ofertanți, ceea ce duce inevitabil la diminuarea numărului și o scumpire a ofertelor din partea companiilor internaționale (mai puțin avantajoase). Acestea sunt nevoite să examineze cadrul normativ fiscal al Republicii Moldova și să includă toate obligațiile și riscurile fiscale în prețul ofertelor. Ca rezultat, obținem oferte cu un preț majorat, iar în consecință fie vom achita un preț net cu 10-15% mai scump decât în cazul scutirii de impozite și taxe, fie nu va fi posibilă realizarea tuturor activităților planificate și a obiectivelor stabilite, în conformitate cu Acordurile/Contractele de finanțare.</p> <p>Mai mult, băncile finanțatoare au atenționat MIDR pe parcursul anului curent (primul an de implementare a Codului Fiscal în redacția anului 2022), că impunerea taxelor și impozitelor ar avea implicații semnificative în ceea ce privește volumul și costurile proiectelor și, de asemenea, ar necesita expertiză specializată suplimentară pentru implementarea și atingerea obiectivelor de dezvoltare a proiectelor. Aceste implicații nu au fost evaluate pe deplin, însă pot</p>	<p>Impactul (negativ) asupra bugetului de stat din colectarea TVA nu poate fi la zi estimat, întrucât acesta este strict dependent de valoarea proiectelor implementate.</p> <p>Pe domeniul energetic, inițiativele aflate la etapa evaluării fezabilității sau aflate la etapa de negociere a acordurilor de finanțare cu Partenerii de dezvoltare sunt</p> <p>i) proiectul de îmbunătățire a performanței Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică din mun. Bălți (componenta investițională de împrumut de cea. 9,5 mln. Euro)</p> <p>și ii) Eficiența energetică în Republica Moldova (mijloace de împrumut pasibile de achitarea TVA – 15-20 mln. Euro). Respectiv, valoarea TVA colectată în perioada 2022-2024 cu implementarea proiectelor ar</p>

	<p><i>Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, lista proiectelor de asistență tehnică, lista granturilor acordate Guvernului și instituțiilor financiate de la buget, precum și modul de aplicare a scutirii de T.V.A. cu drept de deducere la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor respective se stabilesc de Guvern”</i></p>	<p><i>Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, lista proiectelor de asistență tehnică, lista imprumuturilor și granturilor acordate Guvernului sau acordate cu garanție de stat, din contul imprumuturilor acordate de organismele financiare internaționale (inclusiv din cota parte a Guvernului), din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget, precum și modul de aplicare a scutirii de T.V.A. cu drept de deducere la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor respective se stabilesc de Guvern.</i></p>	<p>să creeze întârzieri considerabile pentru investiții critice și sensibile din punct de vedere al timpului.</p> <p>În afară de aceasta, impunerea taxelor și impozitelor ar genera o povară suplimentară juridică și administrativă pentru implementării proiectelor investiționale – Unitatea Consolidată de Implementare a Proiectelor în domeniul Energetic, Agenția pentru Eficiență Energetică, întreprinderile din domeniul energetic, autoritățile publice locale etc., deoarece vor trebui să contracteze serviciile unui broker vamal licențiat și ale unui jurist fiscal pentru întreaga perioadă de implementare a proiectelor în derulare.</p>	<p>putea genera venituri la buget în limitele a 4,9-5,9 mln. Euro.</p>
<p><b>9</b></p>	<p><b>Cod Fiscal, Legea nr.1163/97, art. 124 „Inlesniri la plata accizelor”</b>  <b>(18) Cota accizului se micșorează cu 50% pentru vehiculele de la pozițiile tarifare 870360, 870370000.</b>  Cota accizei se micșorează cu 50% pentru autoturismele de la pozițiile tarifare 870340, 870350000. Scutirea în mărime de 25% din cota accizei nu se aplică vehiculelor de tip micro hybrid și mild hybrid</p>	<p>Recomandăm modificarea redacției de la alin. 18) după cum urmează:  <b>(18) Cota accizului se micșorează cu 100% pentru vehiculele de la pozițiile tarifare 870360, 870370000. Cota accizei se micșorează cu 50% pentru autoturismele de la pozițiile tarifare 870340, 870350000. Scutirea în mărime de 50% din cota accizei nu se aplică vehiculelor de tip micro hybrid și mild hybrid.</b></p>	<p>În contextul dependenței energetice în care se află Republica Moldova la etapa actuală și a majorărilor fără precedent ale prețurilor la produsele petroliere cauzate atât de războiul din Ucraina, cât și de debalansarea echilibrului dintre cerere și ofertă generată de relansarea economiilor lumii după perioada pandemică, măsura propusă vine să sporească/faciliteze importul de autovehicule de tip hybrid, or acestea având un consum redus de combustibil în raport cu celelalte autovehiculele (doar motor cu aprindere prin compresie, doar motor cu aprindere prin scântete), ar contribui mod direct la modificarea structurii consumului intern de resurse energetice al țării prin micșorarea consumului de produse petroliere. Totodată, scăderea consumului de produse petroliere ar conduce la micșorarea nivelului de emisii a gazelor cu efect de seră, atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă. Un alt beneficiu, ar fi realizarea mai rapidă a unui update al parcului de automobile din țară.</p>	<p>Impactul (negativ) asupra bugetului de stat va fi determinat în dependență de cota procentuală a accizelor neîncasate raportat la numărul autovehiculelor.</p> <p>Totodată, un impact negativ asupra bugetului ar putea avea neîncasarea accizelor și TVA, cauză a reducerii importului produselor petroliere generat de diminuarea consumului, însă acesta ar fi neglijabil având în vedere că consumul de benzină la nivel național în raport cu consumul de motorină este unul redus, iar consumul total de produse petroliere an de an are un trend ascendent.</p> <p>Un aspect foarte important de menționat, este eficiența sporită a transportului electric în raport cu cel cu motoare cu ardere internă, astfel fiind cont de angajamentele țării pe plan internațional privind dezvoltarea durabilă și decarbonizarea, precum și progresul tehnologic, ar constitui o prioritate facilitarea</p>



			<p>membre trebuie să se asigure că, furnizorii de comunicații pot fi obligați numai la achitarea unor taxe administrative relevante activității în domeniul comunicațiilor, nu distorsionează piața și facilitează dezvoltarea infrastructurii (art. 1, 42, 102 CCE).</p> <p>Sugestia de „identificarea unei surse noi în vederea asigurării sustenabilității Fondului de susținere populației”, expusă de Ministerul Finanțelor în sinteza la proiect nu ține de competența MIDR. Totodată ar putea fi examinată eficiența menținerii unor fonduri separate de susținere socială, precum cele prevăzute în Legea nr. 827/2000, în situația când există bugetul asigurărilor sociale de stat, gestionat de Casa Națională de Asigurări Sociale.</p>	
<p><b>13</b></p> <p>La proiectul de Regulament de implementare a Codului Vamal, COD Nr. 95/2021</p>	<p>Completarea cu următoarea „Sint scutite de taxa vamală: „a) importul Motocicletelor (inclusiv mopeder) și bicicletelor, tricicletele sau similare, echipate cu pedale și cu motor auxiliar, cu sau fără ataș având motor electric pentru propulsie de la poziția tarifară 871160”</p> <p>„b) importul grupurilor electrogene pentru energia eoliană de la poziția tarifară 8502 31 000, părțile pentru grupurile electrogene de la poziția tarifară 850300990”</p> <p>c) generatoarele electrice de o putere de peste 75 kW, dar de maxim 375 kW de la poziția tarifară 850133000, generatoare electrice de o putere de peste 375 kW de la poziția tarifară 850134000”</p> <p>d) importul acumulatorilor electrice de la poziția tarifară 850730 -8507 80 (nichel-cadmium, nichel fier, ioni de litiu, etc)”</p> <p>destinate instalării de către consumatorii casnici pentru stocarea energiei produse din surse regenerabile.</p> <p>e) importul instalațiilor de încărcare a acumulatorilor mașinilor electrice de la poziția tarifară nr. 8504 40”</p>	<p>O astfel de modificare ar contribui la reducerea consumului de combustibil la nivel de țară, reducerea congestiilor auto în orașele mari, diminuarea impactului asupra mediului prin reducerea emisiilor cu efect de seră și nu în ultimul rând îndeplinirea Țintelor stabilite la nivel național în documentele de politici publice (ex: Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013).</p> <p>Contextul aprobării limitelor de capacitate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2021, introducerea unor astfel de facilități ar contribui la micșorarea investiției specifice în tehnologiile verzi, ceea ce ar conduce la îmbunătățirea climatului investițional.</p>	<p>Efectul acestor modificări se va resimți în bugetul public național prin faptul că nu se va încasa TVA de la valoarea investițiilor efectuate, acesta urmează a fi calculat după obținerea datelor de la serviciul fiscal/vamal.</p> <p>Efectul acestor modificări se va resimți în bugetul public național prin faptul că nu se va încasa TVA de la valoarea investițiilor efectuate, acesta urmează a fi calculat după obținerea datelor de la serviciul fiscal/vamal.</p>	



## MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău  
Tel. +373 22 25-20-70; Fax. +373 25-22-93  
e-mail: [cancelariama@army.gov.md](mailto:cancelariama@army.gov.md); web: [www.army.md](http://www.army.md)

Nr. 11/1493 din 18.11.2022

La nr. 15/1-06/449 din 14.11.2022

La nr. 18-23-11149 din 17.11.2022

**Ministerul Finanțelor**  
copie: **Cancelaria de Stat**

Ministerul Apărării a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2023 (**număr unic 867/MF/2022**) și, în limita competenței funcționale deținute, reiterează următoarele propuneri.

1. La pct.27, Art. IV al proiectului (modificările la Codul fiscal nr.1163/1997 Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, ediția specială din 8 februarie 2007) propunem completarea art.103 cu un aliniat nou, cu următorul cuprins:

„(9<sup>13</sup>) Se scutesc de T.V.A., fără drept de deducere, importul armamentului, munițiilor, sistemelor de armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, precum și echipamentul de comunicații și sisteme informatice cu destinație militară, achiziționate de către Ministerul Apărării, precum și cele acordate în calitate de asistență de către parteneri externi pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale.

2. La pct.35, Art.IV al proiectului (modificările la Codul fiscal nr.1163/1997 Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, ediția specială din 8 februarie 2007) propunem completarea art.124 cu un aliniat nou, cu următorul cuprins:

„(22)” Se scutește de accize importul armamentului, munițiilor, sistemelor de armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, precum și echipamentul de comunicații și sisteme informatice cu destinație militară, achiziționate de către Ministerul Apărării, precum și cele acordate în calitate de asistență de către parteneri externi pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale.

3. La Art.XIX, pct.83 (Capitolul II plasarea mărfurilor sub un regim vamal) al proiectului (modificările la Codul Vamal aprobat prin Legea nr.95/2021 în vigoare din 01.01.2023) propunem completarea art.160 cu un aliniat nou, cu următorul cuprins:

„(4) Mărfurile importate de către Ministerul Apărării, care se atribuie la secretul de stat se plasează sub un regim vamal secret stabilit de serviciul vamal.”

4. La Art. XIX, pct.123 (Capitolul III scutirea de taxă vamală) al proiectului (modificările la Codul Vamal aprobat prin Legea nr.95/2021 în vigoare din 01.01.2023) propunem completarea cu un alineat nou, cu următorul cuprins:

„14) armamentul, munițiile, sistemele de armament, tehnica cu destinație militară, piesele de schimb și accesoriile aferente acestora, precum și echipamentul de comunicații și sisteme informatice cu destinație militară, achiziționate de către Ministerul Apărării, precum și cele acordate în calitate de asistență de către parteneri externi pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale.”

Aceste completări vor permite scutirea de taxe vamale la importul armamentului, munițiilor, sistemelor de armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, precum și echipamentul de comunicații și sisteme informatice cu destinație militară, achiziționate de către Ministerul Apărării, pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale.

Totodată, scopul completării acestor norme rezultă în implementarea calitativă a Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională și anume a prevederilor art.28 ce reglementează atribuțiile Ministerului Apărării privind realizarea măsurilor pentru înzestrarea cu armament, tehnică și resurse tehnico-materiale în volumul necesar, Ministerul Apărării fiind principalul beneficiar de stat în ce privește achiziționarea, crearea, fabricarea, repararea, testarea armamentului și a tehnicii militare.

În prezent, achizițiile de armament, muniții, sistemele de armament, tehnică cu destinație militară, piesele de schimb și accesoriile aferente acestora, precum și echipamentul de comunicații și sisteme informatice cu destinație militară, precum și echipamentul de comunicații și sisteme informatice cu destinație militară, pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, în mare parte pot fi efectuate doar prin negocieri directe cu operatorii economici licențiați în domeniu de peste hotarele Republicii Moldova, la rândul său aceștia asumându-și cheltuielile pentru livrarea bunurilor până la frontiera de stat. În acest sens, Ministerul Apărării suportă cheltuieli suplimentare considerabile pentru importul acestora.

În acest sens, completarea proiectului cu prevederile în cauză, va scuti Ministerul Apărării de cheltuielile pentru importul bunurilor menționate supra.

Totodată, Ministerul Apărării reiterează propunerile înaintate anterior prin scrisorile nr.11/1066 din 09.08.2022, cu referire la amendarea Legii 131/2015 privind achizițiile publice și nr.11/1320 din 06.10.2022 cu referire la amendarea Legii finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.181/2014 (se anexează).

Secretar de Stat



Sergiu PLOP



## MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău  
Tel. +373 22 25-20-70; Fax. +373 25-22-93  
e-mail: [cancelaria@armv.gov.md](mailto:cancelaria@armv.gov.md); web: [www.armv.md](http://www.armv.md)

Nr. 4/1066 din 09-08-2022

**Ministerul Finanțelor**

Prin prezenta, în contextul inițierii elaborării de către Ministerul Finanțelor a proiectului de lege privind amendarea Legii 131/2015 privind achizițiile publice, Ministerul Apărării solicită respectuos includerea în proiect, modificarea și expunerea într-o nouă redacție a art.5 lit.1) din lege, după cum urmează:

„1) contractelor de achiziții a bunurilor, lucrărilor și serviciilor ce țin de producerea, reparația, reutilizarea sau de comerțul cu arme, muniții, sisteme de armament, tehnică și echipamente cu destinație militară, piese de schimb și accesorii aferente acestora, serviciilor ce țin de întreținerea echipamentului militar de inventar și serviciilor de formare a specialiștilor din domeniul apărării naționale;”.

Scopul acestei modificări constă în implementarea calitativă a Legii 345/2003 cu privire la apărarea națională și anume a prevederilor art.28 ce reglementează atribuțiile Ministerului Apărării privind realizarea măsurilor pentru înzestrarea cu armament, tehnică și resurse tehnico-materiale în volumul necesar, Ministerul Apărării fiind principalul beneficiar de stat în ce privește achiziționarea, crearea, fabricarea, repararea și testarea armamentului, a tehnicii militare și a altor bunuri tehnico-militare.

În același timp, aceste modificări sunt propuse întru implementarea Strategiei militare și Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei militare pentru anii 2018-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.961/2018, care prevăd inițierea programelor de achiziții militare pe termen mediu și lung, privind modernizarea și/sau înlocuirea treptată a armamentului și echipamentelor militare existente.

În prezent, procedurile de achiziții publice de reparație, reutilizare a tehnicii militare, achiziționarea echipamentelor cu destinație militară, a pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora sunt efectuate conform normelor generale stabilite de Legea privind achizițiile publice nr.131/2015. Pe parcursul timpului aceste achiziții în mare parte nu pot fi realizate, din lipsa operatorilor economici calificați în aceste domenii pe teritoriul Republicii Moldova.

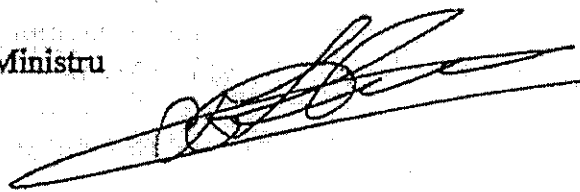
Totodată, prin prezentul amendament se propune exceptarea de la prevederile Legii nr.131/2015 a serviciilor ce țin de întreținerea echipamentului militar de inventar și serviciilor de formare a specialiștilor din domeniul apărării naționale, fapt ce va permite menținerea la nivel a capacității de luptă a Armatei Naționale, executării misiunilor în

situații de criză, asigurarea continuității serviciilor de formare profesională a militarilor cât și serviciilor de întreținere a echipamentului militar de inventar.

Este de menționat că, serviciile de formare profesională a militarilor și de întreținere a echipamentului militar de inventar sunt unele specifice pentru sectorul de apărare. Or, acestea sunt formate, la categoria de instruire, atât pentru instruirea conducătorilor auto pentru diferite categorii cât și instruirea mecanicilor-conducători pentru transportoare blindate pe roți, bucătari (inclusiv prepararea hranei în condiții de campanie folosind utilaj/tehnica specială). Cât privește serviciile de întreținere a echipamentului militar de inventar, acestea presupun spălarea, vopsirea, reparația echipamentului pentru militarii în termen, echipamentului pentru militarii gărzii de onoare, care participă la diferite evenimente protocolare la nivel de stat. În aceste condiții, prestarea acestor două categorii de servicii se indică a fi efectuate de către întreprinderi specializate, care pot fi identificate doar în baza unor negocieri directe.

Astfel, aprobarea acestui amendament, va permite Ministerului Apărării exceptare de la prevederile Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice și efectuarea negocierilor directe cu operatori economici calificați în domeniu, atât din țară cât și de peste hotarele țării.

Ministru



Anatolie NOSATȚI



## MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău  
Tel. +373 22 25-20-70; Fax. +373 25-22-93  
e-mail: [cancelaria@army.gov.md](mailto:cancelaria@army.gov.md); web: [www.army.md](http://www.army.md)

Nr. 11/1320 din 06.11.2022

### Ministerul Finanțelor

Prin prezenta, Ministerul Apărării, repetat, înaintează spre examinare și susținere propunerile ce se referă la politica fiscală și vamală pentru anul 2023, în vederea elaborării proiectului de lege privind politica fiscală și vamală.

Propunerile înaintate de Ministerul Apărării nu au impact economic asupra bugetului public național și au ca scop facilitarea și eficientizarea procedurii, termenelor și a procedurii vamale, în vederea realizării achizițiilor majore (strategice) executate de Ministerul Apărării în beneficiul statului (punctul 25.6.2 din PAG).

*Anexă: Propuneri pentru politica fiscală și vamală pe 5 file.*

Ministru  
Digitally signed by Nosatîi Anatolie  
Date: 2022.10.07 09:27:53 EEST  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova



Anatolie NOSATÎI

Ex. Ion Negruvodă  
tel. 022 25-22-04  
e-mail: [ion.negruvoda@army.md](mailto:ion.negruvoda@army.md)

**Propuneri pentru politica fiscală și vamală**

Nr. d/o	Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor care se propun spre modificare	Conținutul propunerii	Argumentarea propunerii
1	<p>Completarea articolului 28 din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007) cu două litere noi.</p>	<p>„x<sup>2</sup>) armamentul, munițiile, sistemele de armament, tehnica cu destinație militară, piesele de schimb și accesoriile aferente acestora, achiziționate de către Ministerul Apărării, pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale;”</p> <p>„x<sup>3</sup>) serviciile de reparație, reutilare a armamentului și tehnicii cu destinație militară, testare și calibrare a amunițiilor, reprogramare a sistemelor de armament, exportate temporar de către Ministerul Apărării pentru acest scop;”</p>	<p>Aceste completări vor permite scutirea de taxe vamale la importul armamentului, munițiilor, sistemelor de armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, achiziționate de către Ministerul Apărării, pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, precum și serviciile de reparație, reutilare a armamentului și tehnicii cu destinație militară, testare și calibrare a munițiilor, reprogramare a sistemelor de armament, exportate temporar de către Ministerul Apărării pentru acest scop.</p> <p>Totodată, scopul completării acestor norme rezultă în implementarea calitativă a Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională și anume a prevederilor art. 28 ce reglementează atribuțiile Ministerului Apărării privind realizarea măsurilor pentru înzestrarea cu armament, tehnică și resurse tehnico-materiale în volumul necesar, Ministerul Apărării fiind principalul beneficiar de stat în ce privește achiziționarea, crearea, fabricarea, reparația și testarea armamentului, a tehnicii militare și a altor bunuri tehnico-militare.</p> <p>Subsidiar, completările în cauză au fost</p>

			<p>propuse întru implementarea Strategiei militare și Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei militare pentru anii 2018-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.961/2018, care prevăd inițierea programelor de achiziții militare pe termen mediu și lung, privind modernizarea și/sau înlocuirea treptată a armamentului și echipamentelor militare existente.</p> <p>În prezent, achizițiile de armament, muniții, sistemele de armament, tehnică cu destinație militară, piesele de schimb și accesoriile aferente acestora, pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, în mare parte pot fi efectuate doar prin negocieri directe cu operatorii economici licențiați în domeniu de peste hotarele Republicii Moldova, la rândul său aceștia asumându-și cheltuielile pentru livrarea bunurilor până la frontiera de stat. În acest sens, Ministerul Apărării suportă cheltuieli suplimentare considerabile pentru importul acestora <u>din contul bugetului de stat, iar taxele achitate de MA sunt vărsate la fel în bugetul de stat, respectiv balanta bugetului de stat pe aceste operațiuni este zero.</u></p>
2	<p>Completarea articolului 103 din Codul fiscal nr. 1163/1997 (Monitorul Oficial al</p>	<p>„(9<sup>13</sup>)Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere importul armamentului,</p>	<p>Introducerea acestor modificări, va scuti de plata T.V.A. fără drept de deducere importul armamentului, munițiilor, sistemelor de</p>

	Republicii Moldova, 2005, ediția specială din 8 februarie 2007) cu un alineat nou	munițiilor, sistemelor de armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente de schimb și pieselor aferente achiziționate de către Ministerul Apărării pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, precum și serviciile de reparație, reutilare, testare, calibrare și reprogramare a acestora, exportate temporar de către Ministerul Apărării pentru acest scop.”	armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, achiziționate de către Ministerul Apărării pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, precum și serviciile de reparație, reutilare, testare, calibrare și reprogramare a acestora, exportate temporar de către Ministerul Apărării în acest scop. <u>Taxele achitate de MA din bugetul de stat sunt vărsate la fel în bugetul de stat, respectiv balanta bugetului de stat pe aceste operațiuni este zero.</u>
3	Completarea articolului 66 din Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.181/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.223-230, art.519), cu modificările ulterioare, cu un alineat nou (7)	„(7) Prin derogare de la prevederile alin.(6) termenul de 60 de zile nu se aplică în cazul contractelor încheiate conform prevederilor art.5) lit.) din Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice.”	Conform Legii nr.257/2020 cu privire la modificarea unor acte normative, a fost modificată Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, în speță art. 66 a fost completat cu un alineat nou (6) care prevede că termenul stipulat în contract pentru executarea obligațiilor persoanelor fizice sau juridice față de autoritatea/instituția bugetară pentru livrarea bunurilor, prestarea serviciilor și executarea lucrărilor în mărimea plății anticipate (avansului) nu poate depăși 60 de zile de la data primirii avansului. Totodată, conform prevederilor alin.(5)

din același articol, se interzice încheierea de către autoritățile/instituțiile bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor, cu excepția: b) mărfurilor, serviciilor și lucrărilor care nu cad sub incidența Legii privind achizițiile publice. Articolul 5 din Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice prevede lista exhaustivă a contractelor care nu cad sub incidența acesteia.

Condițiile ce au impus înaintarea acestei propuneri reiese din faptul că achizițiile prevăzute la art.5 lit.1) din Legea achizițiilor publice, sunt complexe. Acest proces este unul de durată, cum ar fi: producerea, inspectarea, testarea prealabilă, obținerea unui număr mare de autorizări pentru exportul/importul acestora și în final livrarea. În același timp, vânzările acestor bunuri se află sub control strict al statului în care sunt autorizați producătorii și stabiliți furnizorii, care solicită plata anticipată a bunurilor. Toate aceste etape menționate, cumulativ depășesc cu mult termenul de 60 de zile. În unele cazuri, din experiențele anterioare, poate dura și peste un an de zile.

Aprobarea proiectului prenotat vine să elimine bariera tehnico-juridică cât și instituțională, prin care părțile contractante le întâmpină la executarea clauzelor contractuale. Astfel, în majoritatea cazurilor, autoritatea

contractantă este nevoită să prelungească termenele de valabilitate a contractelor, însă nu și termenele de livrare, astfel, în aceste circumstanțe, vânzătorul/furnizorul achită penalități pentru încălcarea termenelor de livrare a bunurilor.

Concomitent, în aceste condiții, operatorii economici, în special partenerii străini sunt rezervați în a stabili relații de colaborare cu autoritățile contractante din Republica Moldova, prin prisma negocierii unui eventual contract benefic pentru autoritățile statului, dat fiind termenul extrem de mic pentru a se încadra în executarea obligațiilor contractuale.

În consecință, statul Republica Moldova prin intermediul organelor centrale de specialitate, în cazul din speță Ministerul Apărării pierde oportunitatea majoră de asigurare cu bunuri necesare în procesul de dezvoltare a capacităților militare, acțiuni stabilite în Planului de dezvoltare a capacităților militare ale Armatei Naționale pe termen lung (2020-2030), aprobat prin Decretul Președintelui Republicii Moldova, elaborat în baza Hotărârii Parlamentului nr.134/2018 privind aprobarea Strategiei naționale de apărare și Planului de acțiuni privind implementarea strategiei.

MINISTERUL  
AGRICULTURII,  
ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE  
AL REPUBLICII MOLDOVA



MINISTRY  
OF AGRICULTURE AND FOOD  
INDUSTRY OF THE REPUBLIC  
OF MOLDOVA

MD-2004, Chișinău, 162 Ștefan cel Mare și Sfânt Blvd  
Tel. 20 45 81; WEB: [maia.gov.md](http://maia.gov.md)

18.11.2022 Nr. 02-07/3300

La nr. 15/1-06/449 din 14 noiembrie 2022

Ministerul Finanțelor  
Copie: Cancelaria de Stat

Cu referință la solicitarea Ministerului Finanțelor nr. 15/1-06/449 din data 14.11.2022 și Cancelariei de Stat nr. 18-23-11149 din 17 noiembrie 2022, de examinare și avizare a proiectului de lege de modificare a unor acte normative (număr unic de înregistrare 867/MF/2022), Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare comunică următoarele.

Pentru anul 2023, Ministerul Finanțelor a venit cu propunerea de a majora acciza pentru produsele de la pozițiile tarifare 2207 și 2208, la nivel de 138,89 lei/litru a/a, cu 15% față de nivelul planificat în Codul Fiscal, sau +20,77% față de anul 2022 (acciza în 2022 - 115,02 lei).

În contextul în care în Republica Moldova se comercializează, anual, 17-18 milioane sticle de băuturi alcoolice tari, dintre care 7-8 milioane sticle sunt „divin” și 9-10 milioane sticle sunt alte băuturi alcoolice, creșterea planificată a accizei cu 20,77% va avea un impact simțitor asupra prețului de raft de cca +9MDL/sticla de 0,5L cu concentrația alcoolică de 40% vol. (acciza 4,77 MDL + adaos distribuitor 25% + adaos retail 25% + TVA 20%).

Costul de producere, în anul 2022, pentru un litru a/a distilat pentru divin este de minim 3,2 EUR (la prețul pentru strugurii procesați de 3 lei/kg). Cost, la care se adaugă pierderi anuale de 2,5%, cost finanțare dobânzi bancare minim 6% anual, precum și alte costuri (butoaie, lemn stejar). Deci, distilatul produs în anul în curs, după 5 ani de maturare (am luat o vârstă optimă pentru un divin), va ajunge la un cost de 4-5 EUR/litru a/a (pentru comparare, prețul „curat” de comercializare pentru alcoolul din cereale constituie cca unu EUR/litru a/a). Pentru producerea unei sticle de „divin” de 0,5L cu tăria de 40% vol. sunt necesari 0,2 litri a/a de distilat. Astfel, doar la nivel de cost, exista o diferență de 0,8 EUR sau de 15-16 lei/sticla între divin (5 ani) și, spre exemplu, votcă.

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	29. NOV 2022
CODUL	1-4243

Dacă, din prețul psihologic de raft de 100 MDL (această sumă stabilită neoficial în retail); pentru bătură alcoolică tare (divin, brandy, vodcă, rachiu) vom scădea adaosul retail și cel al distribuitorului, de a câte 25%, ajungem la un preț producător de 64 MDL, inclusiv, TVA 20% (12,8MDL) și acciza de 23 MDL (nivel 2022), atunci prețul net al producătorului pentru o sticlă este de 30 MDL, un preț mult prea mic pentru o sticlă de divin, unde doar costul divinului (cupajul) este de 25 MDL/sticlă, fără ambalaj și fără alte cheltuieli.

La zi, prețul de raft al unei sticle de divin de 5 ani (0,5l) este în intervalul 130-135 MDL (50 MDL preț net producător + 23 lei acciza + 25% distribuitor + 25%retail + 20%TVA). Astfel, creșterea accizei, la nivelul propus de Ministerul Finanțelor, va arunca, automat, prețurile de raft spre un nivel de 150 MDL/sticlă divin 5 an, ce va reduce și mai drastic vânzările.

În acest context, acest fapt va avea un și mai puternic impact negativ asupra producătorilor de „divin” care nu și-au revenit, până acum, de la pierderile cauzate de pandemie (reducerea vânzărilor cu cca 40 la sută anual).

Luând în considerație faptul că, în anul 2022, puterea reală de cumpărare a populației a scăzut, putem sigur presupune direcționarea cumpărătorului către băuturilor alcoolice mai ieftine pentru care, cu ușurință, poate fi menținut un preț de maxim 100 MDL/sticlă. Astfel, va scădea volumul produs de „divin” ce va afecta și producătorii de struguri, deoarece producătorii de „divin” sunt cel mai mare sprijin pentru producătorii mici de struguri (casnici).

În contextul celor relatate, pentru susținerea sectorului de producere a distilatelor de origine vitivinicolă, venim cu solicitarea de a menține, pentru poziția tarifară 2208 20, pentru o perioadă de minim 3 ani, nivelul accizei prevăzute în Codul Fiscal, pentru anul 2023, de 120,77 lei/litru a/a sau stabilirea unei cote de acciză redusă pentru produsele vitivinicole în intervalul 65-75% din nivelul stabilit pentru alcoolul etilic (băuturi alcoolice) produs din altă materie primă, ce va permite producătorilor de „divin” (produs vitivinicol) să fie competitivi în raport cu celelalte băuturi alcoolice.

La proiectul actului, la art. IV Codul Fiscal 1163/1997, pct. 22 Art.96, litera b), liniuța a 5-a; se completează cu textul „060290300, 071290110, 080221000, 080222000, 120770000, 120799200, 120400100, 120750”.

La solicitarea producătorilor agricoli, specializați în producerea de răsaduri de legume, de căpșuni, producerea semințelor de pepene verde și pepene galben, semințe de in, muștar, porumb dulce, sunt revoltați de faptul că dânsii trebuie să achite cota TVA 20% în comparație cu alți producători, respectiv și producția finită este mai scumpă (în deosebi față de cele importate din Ucraina). Dat fiind faptul că, impunerea taxei T.V.A. de 20 la sută, conduce la majorarea semnificativă a prețului de cost la produsele autohtone ce se regăsesc în prevederile liniuței a 5-a din Articolul 96, litera b) Codul fiscal, Titlul III din

Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997, reducând la „zero” competitivitatea acestor produse, atât pe piața internă cât și la export, propunem completarea liniutei a 5-a, din prevederile menționate, cu următoarele supoziții tarifare, conform ordinii numerice: „060290300, 071290110, 080221000, 080222000, 120400100, 120750, 120770000, 120799200”.

Totodată, referindu-ne la aceste supoziții, acordarea facilității respective va contribui și la realizarea politicilor Ministerului, prin extinderea suprafețelor plantațiilor legumicole și în, sporirea productivității acestora, facilitarea competitivității produselor autohtone și, în consecință, la dezvoltarea durabilă a sectorului dat.

La pct. 25 se completează cu un articol nou: „**Articolul 101<sup>7</sup> Restituirea T.V.A. pentru producția agricolă de origine vegetală procesată**”

Producătorii agricoli, indiferent de forma organizatorico - juridică, pot beneficia de restituirea a 12% din TVA achitată pentru producția agricolă de origine vegetală și animală procesată (făină, uleiuri vegetale alimentare, conserve din fructe și legume, sucuri și nectaruri din fructe și/sau legume, fructe/legume congelate, deshidratate, produse lactate, mezeluri etc.) livrată ca producție proprie, de către agenții economici”.

De mai mult timp Asociațiile din ramura produselor agroalimentare procesate menționează despre necesitatea unificării TVA, astfel încât atât materia primă, cât și produsul finit obținut ca urmare a procesării acesteia să fie taxate egal.

Ținând cont de faptul că produsele autohtone și cele de import urmează a fi tratate în conformitate cu principiul de nediscriminare și că se dorește susținerea producătorului autohton se propune restituirea diferenței de TVA - (12%) astfel încât TVA să fie egal pentru aceste categorii de produse.

Practica aplicării unei cote reduse T.V.A. la produsele alimentare este pe larg răspândită în statele Uniunii Europene, reieșind din faptul că produsele alimentare sunt considerate bunuri alimentare de bază, de o necesitate vitală pentru populație. Astfel, Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoare adăugată recomandă statelor membre aplicare unei cote T.V.A. reduse pentru o listă de bunuri și servicii, printre care:

- alimentele (inclusiv băuturi, cu excepția băuturilor alcoolice) destinate consumului uman și animal; animalele vii, semințele, plantele și ingredientele utilizate în mod normal în prepararea alimentelor; produsele utilizate în mod normal pentru a completa sau înlocui alimentele;
- livrarea de bunuri și prestarea de servicii de tipul celor utilizate în producția agricolă, cu excepția bunurilor de capital, precum utilajele sau clădirile.

Cota redusă T.V.A. pentru produsele alimentare variază în dependentă de țară și variază între 3% -18%, media pe U.E. fiind de 9%. În unele state UE, cota T.V.A. pentru produse alimentare în general însă nu se aplică (este egală cu 0%).

Astfel, conform surselor deschise, către 01.01.2021, majoritatea statelor membre UE, adoptaseră o cotă T.V.A. redusă pentru produsele alimentare:

Marca Britanie - 0%; Irlanda - 0%; Malta - 0%; Luxemburg - 3%; Spania - 4%; Italia - 4%; Croația - 5%; Polonia - 5%; Franța - 5,5%; Olanda - 6%; Germania - 7%; România - 9%; Cehia - 10%; Austria - 10%; Finlanda - 10%; Suedia - 12%; Portugalia - 13%; Grecia - 13%.

Reieșind din cele expuse mai sus și luând în calcul practica statelor U.E., considerăm necesară stabilirea unei rate T.V.A. unice reduse pentru toate produsele din lanțul alimentar, prin echivalarea ratei T.V.A. sau cu restituirea diferenței de TVA.

Totodată, se va ajusta interlinierea pe parcursul textului conform formatului unificat. (ex. art. XVIII și art. XIX)

Referitor la propunerile de la Art. 4, din (Art. X) din Legea nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI, menționăm faptul că, propunerile date vor modifica esențial modul și practica de calculare și achitare a impozitului funciar pentru terenurile cu destinație agricolă.

Astfel, este binevenită posibilitatea oferirii autorităților administrației publice locale dreptul de a stabili cotele pentru 1 grad-hectar sau un hectar la calculul impozitului funciar.

Totodată, considerăm că propunerile în redacția actuală trebuie ajustate pentru a oferi autorităților locale un cadru legal argumentat economic și social la stabilirea mărimilor cotelor stabilite în proiect.

Ținând cont de cultura adoptării deciziilor de către autoritățile reprezentative ale administrației publice locale și pentru a nu crea conflicte în comunități, considerăm necesar ca în anexa 1 să fie stabilite norme metodologice și calculul mărimii cotelor impozitului funciar la un grad-hectar/sau 1 hectar și respectiv pragul minim și maxim al acestora pentru terenul cu destinație agricolă, însă nu mai mici decât 50 % din cota maximă cum este stabilit la alin. (4), Art. 4 din Legea nr. 1056/2000. Din aceste considerente, propunerile autorului de la alin. (4), Art. 4, urmează să fie excluse din proiectul de lege și să rămână în redacția în vigoare.

Reieșind din cele expuse, se propune modificarea Art. 4 cu majorarea cotelor impozitului funciar ce sunt stabilite în Anexa nr.1 (ca exemplu: 1. Terenurile cu destinație agricolă: a) toate terenurile, altele decât cele destinate fânșetelor și pășunilor: - care au indici cadastrali - 2 lei pentru 1 grad-hectar; - care nu au indici cadastrali - 160 lei pentru 1 hectar).

Totodată, pentru terenurile agricole irigabile, care sunt amenajate cu sisteme centralizate de irigare funcționabile se propune de majorat cotele maxime ale impozitului funciar cu cel puțin 50 % față de cel stabilit pentru terenurile agricole.

Cu referire la Alin. 2 al pct. 2 din Anexa nr. 2 a Legii nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova), specificat în Art. X., se recomandă revizuirea, întrucât nu este definitiv și/sau s-a pierdut procentajul pentru Impozitul pe bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale) din localitățile rurale pentru persoanele fizice altele decât cele specificate la alin. 1.

Pct. 9 Art. 425<sup>12</sup> (Transmiterea cu titlu gratuit sau distrugerea mărfurilor) Art. XIX. Codul Vamal nr. 95/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021 nr. 219-225 art. 238), se va reformula cum urmează: „Substanțele nocive, produsele chimice și alte bunuri periculoase pentru mediul ambiant, care nu pot fi utilizate, se nimicesc în modul stabilit de Ministerul Mediului și al altor Autorități după caz, conform atribuțiilor și domeniului de activitate reglementat de Legea privind substanțele chimice nr. 277/2018; Legea privind deșeurilor nr. 209/2016 și reformei Administrației publice centrale”.

Ministru



Vladimir BOLEA



Ministerul Economiei  
al Republicii Moldova

Nr. 06/1-3287 din 01.12.2022  
La nr. 18-23-11149 din 17.11.2022

**Ministerul Finanțelor**  
*cancelaria@mf.gov.md*

**Copie: Cancelaria de Stat**  
*cancelaria@gov.md*

Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative număr unic 787/MF/2022, în limita competențelor funcționale, comunicăm despre susținerea proiectului cu următoarele propuneri.

**La Art. IV. - Codul Fiscal nr.1163/1997.**

Normele privitor la prețurile de transfer urmează să intre în vigoare din 01 ianuarie 2023.

Agenții economici urmează să fie scutiți de sancțiuni pentru tranzacțiile efectuate cu toate persoanele afiliate pe parcursul primului an de implementare (2023), cu obligația doar de a prezenta dosarul privind prețurile de transfer (declarația aferentă tranzacțiilor).

**La Art. XVIII. - Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă.**

La pct.1. Propunem ajustarea doar a cotei maxime pentru tichetele de masă, astfel încât să oferim posibilitate și micilor antreprenori cu venituri mici de a oferi tichete de masă angajaților. Prin urmare, textul "între 55 și 70 de lei" este necesar de a fi substituit cu textul "**între 35 și 70 de lei**".

Prin demersul nr. 06/1-1724 din 22.06.2022 au fost înaintate propuneri de completare a Anexei la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, care nu au fost acceptate. În acest sens, reiterăm propunerile de completare a Legii nr. 172/2014, conform anexei.

**Ministru**

Digitally signed by Alaiba Dumitru  
Date: 2022.12.07 09:31:47 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova



**Dumitru ALAIBA**

Ex. Valentina Chiper,  
tel. 022-250-616

<b>Propuneri de modificare a taxelor vamale</b>				
<p><b>Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor Anexa:</b></p>	<p><b>Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor</b></p>	<p>Taxele vamale se modifică pentru materia primă utilizată în procesul de producere, care nu este disponibilă pe piața internă și nu poate fi importată, în regim preferențial, în cadrul Acordurilor de liber schimb în vigoare, precum și reieșind din necesitatea ajustării taxelor vamale negociate în cadrul OMC.</p>	<p>Pierderile la buget pentru produsele vizate cu aproximație (reieșind din valoarea importului în regim MFN în anul 2021, în mii dolari SUA).</p>	
<b>Poziția tarifară:</b>	<b>Poziția tarifară:</b>			
0102 29 210 - - - - - Destinate sacrificării	0102 29 210 - - - - - <i>sacrificării</i> se modifică taxa vamală din 15% în 5%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	-	
0102 29 410 - - - - - Destinate sacrificării	0102 29 410 - - - - - <i>sacrificării</i> se modifică taxa vamală din 15% în 5%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	Nu au fost efectuate importuri în regim MFN.	
0102 29 510 - - - - - Destinate sacrificării	0102 29 510 - - - - - <i>sacrificării</i> se modifică taxa vamală din 15% în 5%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	Nu au fost efectuate importuri în regim MFN.	
0102 29 610 - - - - - Destinate sacrificării	0102 29 610 - - - - - <i>sacrificării</i> se modifică taxa vamală din 15% în 5%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	Nu au fost efectuate importuri în regim MFN.	

0102 29 910 -- -- -- -- Destinate sacrificării	0102 29 910 -- -- -- -- <i>Destinate sacrificării</i> se modifică taxa vamală din 15% în 5%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	Nu au fost efectuate importuri în regim MFN.
1207 29 000 -- -- Altele	1207 29 000 -- -- Altele se modifică taxa vamală din 10% în 0%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	-
1703 90 000 -- Altele	1703 90 000 -- Altele se modifică taxa vamală din 15% în 0%	La solicitarea „S.A. Bucuria”	1.38 * 15% = 0.20 mii USD
1803 20 00 -- Degresată total sau parțial	1803 20 000 -- Degresată total sau parțial se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea „S.A. Bucuria”	-
1804 00 00 Unt, grăsime și ulei de cacao	1804 00 00 Unt, grăsime și ulei de cacao se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea „S.A. Bucuria”	1.51 * 5% = 0.07 mii USD
1805 00 00 Pudră de cacao, fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori	1805 00 000 Pudră de cacao, fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea „S.A. Bucuria”	190.8 * 5% = 9.54 mii USD
2007 99 930 -- -- -- Din fructe tropicale și fructe tropicale cu coajă	ex. 2007 99 930 -- -- -- piure de mango se modifică taxa vamală din 10% în 0%	La solicitarea Orhei-Vit S.R.L prin intermediul A.M.C.H.A.M	78.4 * 10% = 7.84 mii USD
2008 99 990 -- -- -- Altele	ex. 2008 99 990 -- -- -- piure de banane se modifică taxa vamală din 20% în 0%	La solicitarea Orhei-Vit S.R.L prin intermediul A.M.C.H.A.M	212.9 * 20% = 42.5 mii USD
2009 90 490 -- -- -- Altele	ex. 2009 90 490 -- -- -- suc concentrat de multifrukt 65% brix) se modifică taxa vamală din 10% în 0%	La solicitarea Orhei-Vit S.R.L prin intermediul A.M.C.H.A.M	31.3 * 10% = 3.1 mii USD

2009 49 990 --- Care nu conțin zahăr adăugat	ex. 2009 49 990 --- -- -- -- --suc concentrat de ananas 60% brix se modifică taxa vamală din 10% în 0%	La solicitarea Orhei-Vit S.R.L prin intermediul A.M.C.H.A.M	20.6 * 10% = 2.06 mii USD
2009 39 390 --- -- -- -- -- Care nu conțin zahăr adăugat	ex. 2009 39 390 --- -- -- -- --suc concentrat de lămâie se modifică taxa vamală din 10% în 0%	La solicitarea Orhei-Vit S.R.L prin intermediul A.M.C.H.A.M	5.4 * 10% = 0.54 mii USD
2009 11 990 --- -- -- -- -- Altele	ex. 2009 11 990 --- -- -- -- --suc concentrat de portocala, congelat, 65% brix modifică taxa vamală din 10% în 0%	La solicitarea Orhei-Vit S.R.L prin intermediul A.M.C.H.A.M	3.8 * 10% = 0.38 mii USD
2009 19 980 --- -- -- -- -- Altele	ex. 2009 19 980 --- -- -- -- --suc concentrat de portocala, 65% brix se modifică taxa vamală din 10% în 0%	La solicitarea Orhei-Vit S.R.L prin intermediul A.M.C.H.A.M	0.2 * 10% = 0.02 mii USD
2009 89 990 --- -- -- -- -- -- Altele	ex. 2009 89 990 --- -- -- -- --suc concentrat de rodie, 65% brix se modifică taxa vamală din 10% în 0%	La solicitarea Orhei-Vit S.R.L prin intermediul A.M.C.H.A.M	5.5 * 10% = 0.55 mii USD
3810 10 000 --- -- -- -- -- -- Preparete pentru decaparea suprafeței metalelor; paste și pulberi din metale și alte materiale pentru sudura sau lipire	3810 10 000 --- -- -- -- -- Preparete pentru decaparea suprafeței metalelor; paste și pulberi din metale și alte materiale pentru sudura sau lipire se modifică taxa vamală din 6.5% în 0%	La solicitarea ÎCS „Europlast–Chișinău” SRL	52.05 * 6.5% = 3.38 mii USD
3907 61 000 --- -- -- -- -- -- Cu un indice de viscozitate de minimum 78 ml/g	3907 61 000 --- -- -- -- -- Cu un indice de viscozitate de minimum 78 ml/g se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	4315.8 * 5% = 215.79 mii USD

3910 00 000 Siliconi sub forme primare	3910 00 000 Siliconi sub forme primare se modifică taxa vamală din 6.5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	54.87 * 6.5% = 3.56 mii USD
3919 90 200 -- Paduri abrazive autoadezive de formă circulară de tipul celor utilizate pentru fabricarea plachetelor („wafers”) de semiconductori	3919 90 200 -- Paduri abrazive autoadezive de formă circulară de tipul celor utilizate pentru fabricarea plachetelor („wafers”) de semiconductori se modifică taxa vamală din 6.5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	0.07 * 6.5% = 0.004 mii USD
8311 30 000 -- Baghete acoperite și sîrmă umplută, pentru lipire sau sudură cu flacără, din metale comune	8311 30 000 -- Baghete acoperite și sîrmă umplută, pentru lipire sau sudură cu flacără, din metale comune se modifică taxa vamală din 1% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	10.68 * 1% = 0.10 mii USD (drowback)
8501 52 200 --- De o putere de peste 750 W, dar de maximum 7,5 kW	8501 52 200 --- De o putere de peste 750 W, dar de maximum 7,5 kW se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	78.64 * 5% = 3.93 mii USD
8501 52 300 --- De o putere de peste 7,5 kW, dar de maximum 37 kW	8501 52 300 --- De o putere de peste 7,5 kW, dar de maximum 37 kW se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	16.97 * 5% = 0.84 mii USD
8501 52 900 --- De o putere de peste 37 kW, dar de maximum 75 kW	8501 52 900 --- De o putere de peste 37 kW, dar de maximum 75 kW se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	1.55 * 5% = 0.07 mii USD
8501 62 000 -- -- De o putere de maximum 7,5 kVA	8501 62 000 -- -- De o putere de maximum 7,5 kVA se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	Nu au fost efectuate importuri în regim MFN.

8504 31 290 ---- Altele	8504 31 290 ---- Altele se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	614.7 * 5% = 30.7 mii USD
8504 40 840 ---- De o putere de maximum 7,5 kVA	8504 40 840 ---- De o putere de maximum 7,5 kVA se modifică taxa vamală din 8% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	440.18 * 8% = 35.2 mii USD
8504 50 950 -- Altele	8504 40 950 -- Altele se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	944.05 * 5% = 47.2 mii USD
8504 90 110 ---- Miezuri de ferită	8504 90 110 ---- Miezuri de ferită se modifică taxa vamală din 1% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	1381.1 * 1% = 13.8 mii USD (drowback)
8504 90 180 ---- Altele	8504 90 180 ---- Altele se modifică taxa vamală din 1% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	615.09 * 1% = 6.15 mii USD (drowback)
8504 90 990 -- Altele	8504 90 990 -- Altele se modifică taxa vamală din 5% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	103.2 * 5% = 5.1 mii USD
8506 50 100 -- Pile cilindrice	8506 50 100 -- Pile cilindrice se modifică taxa vamală din 8% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	190.7 * 8% = 15.2 mii USD
8536 49 000 -- Altele	8536 49 000 -- Altele se modifică taxa vamală din 8% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	1811 * 8% = 144.8 mii USD
8443 91 100 -- Ale aparatelor de la subpoziția 8443 19 400	8443 91 100 -- Ale aparatelor de la subpoziția 8443 19 400 se modifică taxa vamală din 10% în 0%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	-
8443 91 910 ---- Turnate, din oțel	8443 91 910 ---- Turnate, din fontă, fier sau oțel se modifică taxa vamală din 10% în 0%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	0.56 * 10% = 0.05 mii USD

8443 91 990 --- -- Altele	8443 91 990 --- -- Altele se modifică taxa vamală din 10% în 0%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	44.46 * 10% = 4.44 mii USD
8443 99 100 --- -- Subansambluri electronice	8443 99 100 --- -- Subansambluri electronice modifică taxa vamală din 10% în 0%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	33.6 * 10% = 3.6 mii USD
8443 99 900 --- -- Altele	8443 99 900 --- -- Altele modifică taxa vamală din 10% în 0%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	1492.5 * 10% = 149.2 mii USD
8544 49 910 --- -- Fire și cabluri, cu fire conductoare individuale cu un diametru mai mare de 0,51 mm	8544 49 910 --- -- Fire și cabluri, cu fire conductoare individuale cu un diametru mai mare de 0,51 mm se modifică taxa vamală din 10% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	538.9 * 10% = 53.8 mii USD
8544 49 950 --- -- Pentru o tensiune peste 80 V, dar sub 1000 V	8544 49 950 --- -- Pentru o tensiune peste 80 V, dar sub 1000 V se modifică taxa vamală din 10% în 0%	La solicitarea Asociației companiilor din industria electronică din Moldova	1028.1 * 10% = 102.8 mii USD
8544 70 000 --- -- Cabluri din fibre optice	8544 70 000 --- -- Cabluri din fibre optice se modifică taxa vamală din 5% în 0%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	458.4 * 5% = 22.9 mii USD
9001 30 000 --- -- Lentile de contact	9001 30 000 --- -- Lentile de contact se modifică taxa vamală din 5% în 0%	Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC	242.2 * 5% = 12.1 mii USD

<p>9030 40 000 – Alte instrumente și aparate, special proiectate pentru telecomunicații (de exemplu, ipsometre, cherdometre, distorsiometre, psofometre)</p>	<p>9030 40 000 – Alte instrumente și aparate, special proiectate pentru telecomunicații (de exemplu, ipsometre, cherdometre, distorsiometre, psofometre) se modifică taxa vamală din 10% în 0%</p>	<p>Reieșind din angajamentul cu privire la nivelul maxim al taxelor vamale negociate în cadrul OMC</p>	<p>27.2 * 10% = 2.7 mii USD</p>
--	--	--	---------------------------------